

naša luč

1974

2

JESENICE

so mesto z veliko železarno v vhodu Gornje Savske doline med Možaklo in Karavankami, važno železniško križišče. S svojo lego med gorami so najvišje slovensko mesto. Naselje

Kroparica, kovaški muzej, vigenjc Vice z orodjem za kovanje žebeljev, „slovensko peč“ za taljenje železne rude, izvir Kroparice pod Zidano skalo, cerkev Pri kapelici, kjer je zvonil navček, kadar so tovarniki odhajali z bariglami žebeljev.

šče pretežno kmetijske okolice z močnim poudarkom na vinarstvu. Ogleda vreden je grad na robu terase in nekdanja križniška cerkev.

abeceda slovenije

je raztegnjeno, zato ima več naselbinskih jeder: nekdanji vaški del pri cerkvi, stari železarski del na Savi in na Javorniku, novega na Belskem polju, nove stanovanjske bloke in bolnico na Plavžu.

KROPA

je star železarski kraj v kotlu pod Jelovico. Stari del tega zanimivega svojevrstnega naselja obrtnega kovaštva je zaščiten. Tu je mogoče videti marsikaj: fužinarske hiše ob trgu, po katerem teče hitra

LOGATEC

je pomembna vas na kraški planoti, obdani z gozdnatim hribovjem, ob starem prehodu iz Ljubljanske kotline čez Kras k Jadranskemu morju. Posebnost so mogočne stare hiše ob cesti iz časov tovarniškega prometa.

MURSKA SOBOTA

je panonsko mesto na Ravénskem, sredi ravnega dela Prekmurja, v bližini urejene struge Lendave. Sedaj je naglo rastoče gospodarsko in kulturno središče Prekmurja. Zanimiv je panonski značaj naselja in starih hiš, grad z baročnim portalom, grajski park z visokimi hrasti, bresti, platanami, župna cerkev, sejmi z obilnim lončarskim blagom.

NOVA GORICA

je moderno mesto, ki nastaja na ravnini, kjer se severni krak Vipavskega odpira k Soči. Priključen mu je stari Solkan v grlu ob vratih Soške doline. Stoji na zelo pomembnem stikališču Vipavske in Soške doline, Banjščic, Brd, Furlanske nižine in Krasa. Tu so doma mile zime, zato je po parkih in vrtovih polno sredozemskega rastlinja.

ORMOŽ

je mesto na visoki terasi ob Dravi, kjer se ta dotika Slovenskih goric in je že od davnaj prehod čeznjo. Je sredi-

POHORJE

je obsežen gorski čok, ki se razprostira južno od Dravske doline, 50 km po dolgem, od Dravograda do Dravskega polja kot zadnji odrastek Centralnih Alp. Sleme je planotasto. Večino površine zavzemajo gozdovi. Mariborsko Pohorje se je zaradi bližine Maribora razvilo v odlično območje za oddih. Gondolska vzpenjača, sedežnica in vlečnice, smučarska in sankarska proga, hoteli, domovi in kočice, gozdne ceste in transverzala — vse to dela Pohorje zanimivo in privlačno.

RIBNICA

je trg na kraškem Ribniškem polju. Zanimivosti so grad z muzejem domače lesne obrti in lončarstva, cerkev s slikarskimi deli znamenitih slikarjev in kamniti most čez Bistrico. Zanimivo je tudi ribniško narečje.

SUHA KRAJINA

je kraški planotasti svet na obeh straneh gornje Krke, brez tekočih vod, poln vrtač in uval. Število prebivalstva upada, mnogo je izseljencev. Značilnosti pokrajine so sadje, zdravilna zelišča, vinogradi samorodnice in jesenski nočni lov na polhe. Najbolj znani kraji so Žužemberk, Ajdovec, Dobrníč, Sele pri Šumberku, Smuka in Ambrus. Zaradi trdega življenja so domačini te pokrajine ljudje načel: ostali so zvesti Cerkví tudi v letih nasprotnih vetrov.

Naslovna stran:

Náša Planica, svetovno znana skakalnica-velikanka

Verniki se čutijo drugorazredne občane

Ljubljanski verski tednik „Družina“ je 1. januarja 1974 objavil sledeče pismo:

„Tovariši uredniki, čutim se drugorazrednega!

Zanimalo me je, kakšen program nam je RTV pripravila za božič. Ogledal sem si DELO — RTV: torek, 25. decembra. Program je bil tak kot vsak torek. Nič posebnega.

Nato pa sem na levi strani ob torkovem programu našel tole: Marksizem VI, petek TV 18.35. Ta oddaja skuša osvetliti probleme človekove ustvarjalnosti in njene družbene vloge. Slišali bomo osnovne pojme marksistične antropologije, ustvarjalnega značaja dela, umetniškega ustvarjanja. Omenjen je tudi represivni značaj nekaterih oblik odtujevanja, še posebej religioznega. Posebna pozornost je v tej oddaji posvečena vlogi osvobajanja in karakterju ustvarjalnega dela.

Ob tem se mi porajajo nekatera vprašanja:

1. Ob odprtem pismu naših škofov ste večkrat pisali o začudenju, ki so ga pokazali naši javni zastopniki, kako da se pri nas verniki morejo čutiti drugorazredne občane, in zagotavljali, da se kaj takega ne more dogajati.

2. Zgodovina potrjuje, da je religioznost (kot vsaka druga, še tako dobra stvar) kdaj bila tudi zlorabljana in da je lahko dobila tudi represivni (= zati-ralni) značaj. Zgodovina pa priča tudi, da se je prav tako dogajalo tudi z ateizmom, s takšnim, ki je zlorabljal ime marksizma.

3. Zato pričakujem, da bo naša (NAŠA, vseh nas, ne samo ateistov) RTV kdaj uvrstila v svoj program tudi predavanja ali karkoli podobnega kakšnega našega strokovnjaka o nekaterih represivnih značajih nekaterih ateizmov. Se bolj bom pa vesel, če bo spregovorila rajši pozitivno: Kaj morejo prispevati nekateri ateizmi k prizadevanju za boljšo družbo in katere so tiste neizrekljive koristi, ki jih družbeni razvoj ima od (prave) religioznosti, ki človeka varuje prav pred odtujevanjem.

Dokler tega ne bom dočakal, se bom kot veren občan imel za drugorazrednega. O ateizmu slišimo na RTV samo pohvalne reči, o religioznosti samo, kadar jo je treba povezati z odtujevanjem, represivnostjo itd.

Če boste torej še kdaj pisali o problemu drugorazrednosti, imate tukaj en jasno deklarirani izvod občana, ki se čuti drugorazrednega. Bojim se, da nisem sam.“

Najnovejša knjiga sovjetskega nobelovca za literaturo Aleksandra Solženicnina „Otočje GULAG“ je svetovna senzacija. To je doslej najostrejši obračun nekega sovjetskega pisatelja s sistemom terorja in preganjanja v Sovjetski zvezi. Pod silo razmer je knjiga izšla zunaj Rusije.

„Pisatelj očitno upa, da bo njegovo delo nekoč vodilo sovjetsko ljudstvo k upor in naredilo konec zatiranju desetletij, ki ga je toliko časa suženjsko prenašalo.“ (New York Times).

„Kar daje Solženicinu veliko veljavo — on naj bi bil edini Rus, ki se ga oblasti bojé — je njegova celotnost. Mož je na čistem sam s seboj, do tega se je dokopal. Sam brez moči je premagal strah: to ga dela, čeprav je le eden, tako vrednega strahu. Takšni ljudje gredo svojo pot do konca, noben pomislek od zunaj jih ne more ustaviti.“ (Spiegel)

Solženicinu sam je ob izidu knjige dejal: „Nihče ne more zapreti resnici pot in za to, da ta napreduje, sem pripravljen sprejeti nase smrt.“

naša luč

1974

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 23
februar 1974

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

N a r o č n i n a :

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	70 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	17 f. fran.
Italija	2000 lir
Švica	15 š. fran.
Nizozemska	11 n. gold.
Nemčija	14 n. mark
Švedska	17 š. kron
Avstralija	4,5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.
Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt
Printed in Austria
P. b. b.

2

DAVEK OD SKUPNEGA DOHODKA

Pripravljen je nov predlog o obdavčitvi skupnega osebnega dohodka. Po njem naj bi ostalo neobdavčenih 30.000 dinarjev. Olajšava za vsakega otroka znaša 13.800 ndin; za druge vzdrževane družinske člane pa 11.500 ndin. Novost je predvidena tudi pri odbitnih postavkah, prostovoljnih prispevkih in članarinah. Posebej se pripravlja zakon za rudarje, ki delajo v jamah, katerih dohodki naj bi bili neobdavčeni.

IZOBRAŽEVANJE KMETOV

Kmetijska zadruga Medvode in Zavod za pospeševanje kmetijstva sta pripravila to zimsko sezono obširni program za izobraževanje kmetov. Predavanja so bila v Vodica, Senici in Št. Vidu. Glavna tema je bilo strokovno izobraževanje in nove metode dela.

NAJVEČ „FICKOV“

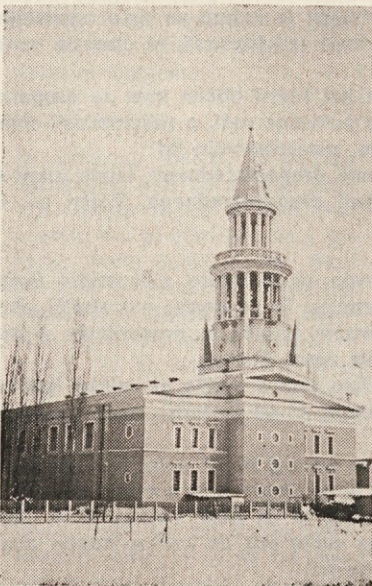
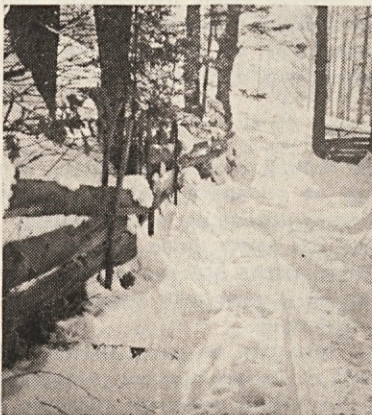
Kragujevska „Crvena zastava“ je lani izdelala 111.725 vseh vrst osebnih avtomobilov. Izdelali so 23.287 vozil več kot prejšnje leto, vendar so realizirali le 79% programa. „Zastav 750“ so izdelali 44.655, „zastav 101“ pa 36.163. Letošnje leto bodo vse jugoslovanske avtomobilske tovarne proizvedle 240 tisoč raznih znamk avtomobilov. Jugoslovani so lani kupili 160 tisoč avtomobilov.

OTROŠKI DODATKI

Republiška skupnost otroškega varstva se zavzema, da bi povečali otroške dodatke. Kritično tudi ocenjujejo sedanjo nizko postavko iz davka od skupnega dohodka občanov za vzdrževanje otrok. Svoje predloge, da bi se otroški dodatki valorizirali v višini življenjskih stroškov, so poslali republikemu svetu.

PEVSKI ZBOR SV. CECILIE

iz Ljubljane je trenutno eden najboljših cerkvenih pevskih zborov v Sloveniji. Sestavljajo ga sami študentje iz raznih krajev Slovenije, ki študirajo v Ljubljani. Pod

vodstvom Tomaža Tozona je v nekaj letih dosegel izredno visok glasben vzpon. Vsako nedeljo nastopa pri študentovski maši pri frančiškanih. Posneli so že božično ploščo. V decembru pa so bili gostje Vatikanskega radia, kjer so za slovenske oddaje posneli več pesmi, snemali za novo ploščo, imeli koncert v dvorani Papeškega inštituta za cerkveno glasbo in bili sprejeti pri sv. očetu.

ROJSTVA V SLOVENIJI

Po podatkih statističnega zavoda se je lani rodilo na 1000 prebivalcev 17,8 otrok. Področja z nizko gostoto rojstev (natalnostjo) (Vojvodina, Hrvaška in ožja Srbija) so ostala na ravni prejšnjih let. Na področjih z visoko natalnostjo (Kosovo, Makedonija in Bosna) pa število rojstev upada. V zadnjih letih raste natalnost edino v Sloveniji. Umrljivost je na ravni prejšnjih let. Na 1000 prebivalcev jih umre največ v Sloveniji, Vojvodini in Hrvaški (10,5), najmanj pa v Črni gori (5,5).

SPOLNA VZGOJA

bo v bodoče v vseh srednjih šolah učni predmet. Gre predvsem za humanizacijo med spoloma. To delo so do sedaj opravljali pedagogi za biologijo, psihologijo, zdravniki in socialni delavci. Delo je bilo večkrat premalo koordinirano. Na visokošolskih zavodih se pripravljajo na vzgojo pedagoškega kadra, ki bo to nalogo lahko uspešno opravljal ter tako pripomogel do boljših medsebojnih odnosov.

SMUČARSKÉ VOZOVNICE

Gostinsko-turistična podjetja so izdala smučarsko vozovnico v blokovi karti, ki velja za katerokoli od dvajsetih zimskih športnih središč v Sloveniji razen Velike planine. 150 kuponov, vrednih 150

Slike od zgoraj navzdol: Na Veliki planini. — Zasnežena gozdna pot. — Cerkev v Spodnji Šiški.

Koranti iz Markovec pri Ptuju

Pustna „rüsa“ s Ptujskega polja

TURIZEM

V minulem letu je obiskalo Jugoslavijo 47 milijonov tujcev. Največ je bilo Italijanov, Zah. Nemcev in Avstrijcev. Število avtomobilov, ki so pripeljali tujce k nam, je bilo za 12% večje kot v letu 1972, potnikov pa za 16%. Večji je bil tudi maloobmejni promet.

UČITELJI BEŽIJO

V minulem letu je zapustilo osnovne šole 361 učiteljev. Mnogi so poiskali boljše plačano mesto v industriji, trgovini, bančništvu in

turizmu. Poleg osebnih dohodkov imajo učitelji težja delovna mesta na podružničnih in odročnejših krajih. Sodobni način dela zahteva zelo veliko truda in napora, ki pa ne žanje hvaležnosti. Vsakdo jih lahko kritizira in se vmešava ter kontrolira njihovo delo, medtem ko si drugje lahko bolj mirno služijo svoj kruh. Nekateri pa zapu-

(Dalje na 10. strani)

ndin omogoča lastniku dostop na 78 žičnic, vlečnic in sedežnic. Karta je veljavna dve sezoni in velja po nespremenjenih cenah.

ŠTORKLJE

Pri nas jih vse poredkeje vidimo in vedno manj je tudi drugih znanilcev pomladi. Mnogi prezimovalci z juga se ne vračajo, ker ne najdejo več „pravega miru“.

recimo babu bob!

Dosežek tehnike je izkoriščanje človeka po računalniku.

V kraljestvu bedakov pametni ne postanejo kralji.

Razlika med spomeniki in resnico je v tem, da spomenike odkrivamo...

Kaj bo, če mikrotoni ostanejo brez toka!

Bolj je človek podkovan, teže ga jahajo.

Ne merite človeka po njegovi senci!

Kjer kradejo vsi, je tudi tat pošten.

Ko se je postavil na lastne noge, je videl, da ima štiri.

Ni lahko, vzravnani hoditi po krivih poteh.

Opice ne znajo peti, vendar jim je treba šteti v dobro, da tega niti ne poskušajo.

staro in novo v slovenski cerkvi

Revija „Cerkev“ je stavila slovenskim škofom vprašanja o verski prenovi v Sloveniji. Nanje je mariborski škof dr. Maksimilijan Držečnik odgovoril takole:

Kaj menite o prenovi krščanskega verovanja na Slovenskem?

Kljub vsem pomanjkljivostim nam je globoka verska tradicija našega ljudstva še vedno močna opora in izhodišče pri vseh prizadevanjih za versko prenavo. Ta verska tradicija sloni bolj na čustvih.

Pri naših vernikih je na splošno še premalo osebno doživetega ve-

rovanja, verskega znanja in prepričanja. Zlasti se vera naših vernikov premalo hrani ob božji besedi sv. pisma. Zato je tudi premalo osredotočena na Kristusa in je njihova slika o Bogu močno pomankljiva, premalo evangeljska. Dosti preveč je našim ljudem Bog neko odmaknjeno bitje, ki bi naj jim pač pomagalo v vseh mogočih potrebah, ki pa so često bolj varne kot duhovne.

Naši ljudje so bili preveč navajeni samo nedejavno sprejemati, kar jim je rekel duhovnik. Zato niso prišli dovolj do nekega samostojnega in zrelega osebnega verskega prepričanja.

Zraven tega moramo računati tudi s tem, da generacija, ki je rastla med vojno in po njej, ni imela rednega verouka in dušnega pastirstva sploh. Povrh je ta generacija pod stalnim vplivom brezverne in protiverske miselnosti.

Vsi ti in drugi slični dejavniki danes na eni strani ogrožajo osebno vero naših ljudi, na drugi strani pa tudi na svoj način spodbujajo in vodijo ljudi k bolj poglobljeni in osebno doživetni veri. Vsak posameznik se mora osebno odločiti in si često tudi priboriti svoje osebno versko prepričanje.

Naloga našega dušnega pastirstva je, da s primernimi metodami goji zrelejšo in osebno doživeto vero vsakega posameznega vernika. Njegove dvome in pomisleke proti veri moramo vzeti resno ter mu dati možnost, da se o njih razgovori. Predvsem je potrebno, da mu omogočimo pravilno razumevanje sv. pisma ter ga navajamo, da se ob njem redno duhovno hrani.

Kaj mislite o prenovi nramnega življenja pri nas?

Iz bolj poglobljenega in doživetega verovanja bo vzkliko tudi bolj zdravo nramno življenje.

Osnovna pomanjkljivost pri nas je v tem, da verniki premalo iz vere živijo in je njihova vernost dostikrat preveč samo neka zunanost, ki jo še hranijo iz preteklosti. Za to zunanostjo pa se skriva mnogo sebičnosti, individualizma, često tudi sovraštva, predvsem pa počutnosti in uživaštva.

Praksa spovedi in pogostnega obhajila ne rodi vedno pravih sa-

dov, da bi ob tem verniki postajali vedno boljši ljudje.

Malo je v življenju naših, tudi dobrih vernikov čutiti zavest, da smo vsi v Kristusu eno skrivnostno telo in med seboj udje. Evharestična skupnost ni prodrla v miselnost naših vernikov in ne rodi dovolj življenjske krščanske skupnosti. Zato je pobožnost naših vernikov dostikrat preveč osredotočena na svoj jaz in na svoj način sebična. Vsak bi hotel nekako sam zase iti v nebesa.

Zdravilo proti temu bomo naši zlasti v pravilni liturgični obnovi. Ob maši in zakramentih moramo ljudem omogočiti, da bodo mogli z razumevanjem v duhu razsvetljenosti vere sodelovati in doživljati ob delovanju milosti njihovo bogato resničnost.

Po vzgledu sv. Pavla moramo ljudi uvajati v Kristusovo skrivnost in se ne smemo bati ljudem odkrivati skrivnostne globine božjega življenja, katerega postanemo deležni po zakramentih in maši. Verniki morajo ob maši in zakramentih postajati res vedno bolj popolni ljudje, prežeti s Kristusovo ljubeznijo.

Zato je važno, da imamo osebno pripravo za vsak krst, poroko, tudi za birmo je važna priprava odraslih.

Katera so važnejša področja pravnove našega apostolata, posebej pastoracije?

Najbolj zanemarjeno področje apostolata se zdi, da je družina. Večinoma stopajo mladi v zakon brez prave notranje duhovne priprave na zakrament sv. zakona. Zato je pa tudi učinkovitost tega zakramenta slaba. Zato je družinski apostolat v družini sami in v župnijskem občestvu nujno potreben.

Zadnja leta smo sicer začeli v tem pogledu nekoliko napredovati. To bo treba vedno bolj pospeševati: priprava na zakon, skrb za mlade zakonce, povezava mladih družin in družin sploh. Iz družin, ki so doživele svojo zakramental-

(Dalje na str. 8)

Ljubiti - stopiti iz sebe

Ljubezen je največja med vsemi krepostmi: pričujoča je v vseh drugih. Da se ne bi naša ljubezen izrodila, ko bi skrivaj iskali sami sebe, so v Kristusovi besedi in besedi njegove Cerkve še druge zapovedi kot kažipot k čisti ljubezni.

Kaj je čista ljubezen, nam je Jezus pojasnil tudi s tem, ko je govoril o sovražniku. Tudi tega je treba ljubiti. „Če namreč ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zasluženje imate? Ali ne delajo tega tudi javni grešniki?“

Ljubezen je tako božja, da moramo reči ne samo „Bog je ljubezen“, temveč tudi „Ljubezen je Bog.“ V vsaki resnični ljubezni je navzoč Bog, tudi če ga ljudje ne poznajo. Kjer je živa ljubezen, tam je božje življenje.

Zdravi razum podpira in pospešuje resnično ljubezen. Zdravi razum pomaga človeku živeti se v drugega; pomaga, da nemogoče (sprava kljub starem sovraštvu, pomoč v brezupnih primerih) postane mogoča, da to, kar je človeško nespametno (postavljati korist drugega pred svojo), postane mogoče (na primer usmiljeni Samaritanec).

A „zdravi razum“, ki izhaja edinole iz samega sebe („Jaz in moja družina in mammo prav, jaz ne morem biti brez tega“), se ne vživlja v želje drugega in zato tudi ne išče mogočega v nemogočem. Pravi: „Zdrava ljubezen se začinja pri samem sebi.“ V resnici pa misli s tem: „Zdrava ljubezen ostaja sama pri sebi.“ Posledica take miselnosti je, da kristjani včasih ne pomagajo drugim, da so v krščanskih družinah stalne razprtije. To so hudi grehi.

Imeti rad, se pravi, stopiti iz sebe. Ljubezen zatorej ni čisto samoumevna. Bojimo se je, bo-

jimo se ljubezni do Boga in ljubezni do ljudi.

Kako nespametna se zdi na prvi pogled, je videti v Jezusovi pridigi na gori: „Ako te kdo bije po desnem licu, mu nastavi še drugo. Kdor hoče s teboj začeti pravdo in ti vzeti suknjo, mu pusti še plašč. In kdor te prisili eno miljo daleč, pojdi z njim dve.“ Takšno je Jezusovo naročilo. Apostol Pavel izraža isto stališče z besedami: „Ne daj se premagati hudemu, ampak premaguj hudo z dobrim.“

V ljubezni smo vsi začetniki. Sebičnost in nepoštenost, poleg njih pa še nemoč zaradi notranjih ran in nezrelosti delajo iz nas ljudi, ki se morajo učiti še domala vsega. A ne učimo se s prisilnim naporom!

Ljubezen je najgloblje hrepenenje našega bitja in Duha, ki živi v nas. Zato je velika sprostitev, če vemo, da je naše življenje namenjeno eni sami stvari: ljubezni. Vse drugo brez ljubezni je prazno.

Apostol Pavel je to povedal v visoki pesmi ljubezni:

„Ko bi človeške in angelske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, sem brneč bron ali zveneče cimbale. In ko bi imel preroštvo in bi vedel vse skrivnosti ter imel vso vednost in ko bi imel vso vero, tako da bi gore prestavljal, ljubezni pa bi ne imel, nisem nič. In ko bi razdal v živež vse svoje imetje in ko bi dal svoje telo, da bi zgorel, ljubezni pa bi ne imel, mi nič ne koristí.

Ljubezen je potrpljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevoščljiva, se ne ponaša, se ne napihuje. Ni prešerna, ne išče svojega, se ne da razdražiti, ne misli hudega; se ne veseli krivice, veseli se pa resnice, vse opraviči, vse veruje, vse upa, vse prenaša.“

vital vider:

zakonca - se poznata?

Pravi mož želi ljubiti svojo ženo zaradi nje same. In obratno: žena, če resnično ljubi, želi ljubiti moža zaradi njega samega. Človeka pa lahko ljubiš tem bolj, čim bolj ga poznaš. Da pa bi ga lahko čim bolje spoznal, ti mora pomagati tudi sam, s tem da se odkriva. Moškimi glede tega ni lahko. Moški so ljudje razuma, logike, dela. Žena se na splošno že po naravi veliko lažje vživi v moža kot pa mož v ženo. Jasno pa je, da tudi žena ne bo mogla moža dovolj razumeti, če ji ne razkriva svojih misli, želj, načrtov, strahu, upanj. Še manj pa bo mož razumel ženo, če ne bo razkrivala

v šoli evangelista marka

niti sorodniki ga niso razumeli

Vrne se v hišo in zopet se nagnete tja množica, da še hrane niso mogli zaužiti.

Verjetno se vrne Jezus v Petrovo hišo v Kafarnaum, kjer je redno bival, kadar se je zadrževal v tem kraju. Kafarnaum je bilo važno trgovsko križišče na severno-zahodnem koncu Genezareškega jezera.

In ko so njegovi to slišali, so se odpravili na pot, da bi se ga polastili. Govorili so namreč: „Iz uma je.“

Njegovi sorodniki so prišli iz Nazareta, približno 30 km daleč. Skrb jih je bilo zanj, saj niti jesti ni imel časa. Mogoče so se pa zbalji tudi za dobro ime svoje družine in za Jezusovo življenje. Saj je bil pri oblastnikih na sumu, da je kriv prerok. Ali ne bi bilo bolj pametno, da čimprej izgine, saj je že prerok Zaharija rekel leta 520 pr. Kr., da morata tistega, ki bi nastopal kot krivi prerok, njegova lastni oče in mati prebošiti? Da ne bi morda farizeji tega storili z Jezusom, se ga hočejo sorodniki polastiti in ga spraviti na varno. Mislijo si: „Saj je idealist in gotovo dobro misli, a nima več pregleda čez stvari in hiti v lastno pogubo, pa še nas spravlja v propast.“ Jezus doživlja pri tem najbolj grenko razočaranje: celó tisti ga ne razumejo, ki bi ga morali.

Pismouki, ki so prišli dol iz Jeruzalema, so govorili: „Od Beelzebuba je obseden in s poglavarjem hudih duhov izganja hude duhove.“

Položaj se je tako zaostрил, da so prišli iz više ležečega Jeruzalema pismouki v Kafarnaum. — Kar so o Jezusu govorili njegovi sorodniki, je bilo sicer napačno, a bilo je vsaj dobro mišljeno. Pismouki pa so izrekli tako sodbo, ki bi naj na eni strani razložila, odkod Jezusovi čudeži, na drugi pa, da je proces proti njemu, ki se že pripravlja, nujen. Dali so dvojno možno razlago: ali je obseden ali pa je v zvezi s satanom. Če je obseden, za to sicer ne more nič, a treba ga je na kakšen način narediti neškodljivega. Če je pa v zvezi s poglavarjem hudih duhov, potem je kot njegovo zavestno orodje še veliko bolj nevaren.

Poklical jih je k sebi in jim govoril v prilikah: „Kako more satan izganjati satana? Če je kraljestvo razdeljeno proti samemu sebi, tako kraljestvo ne more obstati. In če je hiša sama proti sebi razdvojena, se ne more obdržati. Če se je torej satan vzdignil zoper samega sebe in se je razdelil, ne more obstati, ampak ga bo konec.

Jezus razloži v več podobah nesmisel trditev pismoukov. Glavna misel je: kar je samo v sebi neenotno, ne more obstati, pa naj bo to kraljestvo, hiša ali sam satan.

Nihče ne more vdreti v hišo močnega človeka in mu ugrabiti oprave, če ni prej tega močnega človeka zvezal. Šele tedaj bo oplenil njegovo hišo.

Ne obsedenec ne satanov zaveznik ne more satanove hiše

izropati. Samó tisti, ki je toliko močan, da najprej satana premaga, tó zmore.

V resnici vam povem: Človeškim otrokom bo odpuščeno vse, kar so zagrešili grehov in kletvine, ki so jih izgovorili. Kdor pa izreče kletev zoper Svetega Duha, ne bo dobil odpuščanja nikdar, kriv je večne pregrehe.“ Trdili so namreč: „Od nečistega duha je obseden.“

Kdor iz zle volje to, kar je očitno dobro, imenuje zlo, in kar je božje, satanovo, ta sramoti Boga tako rekoč v obraz. To počnejo pismouki, ko pravijo o Jezusu, v katerem se božji Duh nezmotno razodeva, da je nečisti duh.

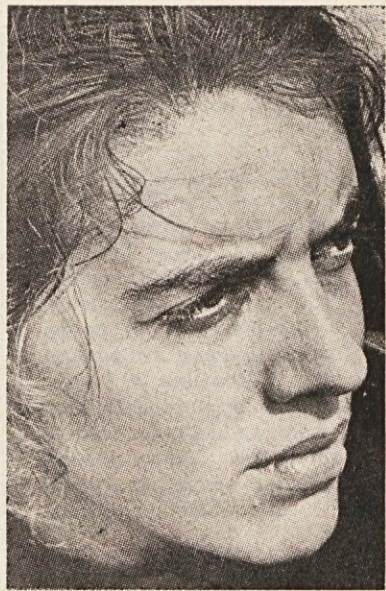
Tedaj pridejo njegova mati in njegovi bratje in ga dajo poklicati, sami pa ostanejo zunaj.

Da pomeni beseda „bratje“ bratrance ali sploh bližnje sorodnike, je jasno iz primerjave z drugimi mesti nove zaveze. Evangelist Marko npr. imenuje nekje Jakoba in Janeza Jezusova brata, na drugem mestu

pa pove, da je bila njuna mati Marijina sorodnica. — Jezusova mati in sorodniki pridejo v Kafarnaum zato, da bi Jezusa pregovorili glede njegovega ravnanja in da bi ga, če bi bilo treba, ugrabili.

Mnogo ljudi je tedaj sedelo okoli njega in rekli so mu: „Glej, tvoja mati in tvoji bratje so zunaj in te iščejo.“ Odgovori jim: „Kdo je moja mati in kdo so moji bratje?“ In sprehajaje se s pogledom po tistih, ki so sedeli v krogu okoli njega, pravi: „Tu so moja mati in moji bratje! Kdorkoli spolni božjo voljo, ta je moj brat in moja sestra in moja mati.“

Jezus razširi pojem družine do tistega očetovstva, materinstva in sinovstva, ki je prapodoba vsake zemske skupnosti, celó družine: to je življenjska povezava z Bogom. Te bo deležen, kdor nesebično ljubi svojega bližnjega. Le to je namreč božja volja. Da more človek to zares izpolniti, mora neredko pretrgati z lastno družino.

svoje notranjosti. In če je ne bo mogel razumeti, je tudi ne bo mogel tako ljubiti. Če sta petdeset let poročena, se morata še in še odkrivati.

To pa še ni vse. Vedeti moraš tudi, zakaj ona ali on tako misli, zakaj se tega boji, zakaj to in to upa. Potem šele moreš razumeti človeka, če znaš odgovoriti na vse „zakaj“.

In še nekaj je: če hočeš spoznati sebe, moraš spoznati drugega. Ko mož spoznava svojo ženo, spoznava sebe; in ko žena spoznava svojega moža, spoznava tudi sebe. Vsak ima o sebi neko določeno predstavo. A ta sodba je gotovo čisto drugačna, kot jo imajo o njem žena ali mož ali drugi ljudje. Med možem in ženo ne more biti pravega soglasja, ker vedno govorita v dveh jezikih. Zato je treba najti način, kako se bosta spoznala. To ne gre drugače, kot da se drug drugemu odkrivata. Če se hočeta resnično razumeti, morata ime-

ti drug o drugem čim bolj enaki predstavi. Treba je iti v mnoge podrobnosti.

o

Vendar sta govoriti in govoriti dve stvari. Človek namreč lahko govori, a ne pove tistega, kar v sebi čuti. Včasih je silno težko povedati prav to, kar čutiš. Če se človek malo potruzi, bo počasi le prikazal svojo notranjost takšno, kot je. Zato je treba znati povedati svoje mnenje z vso svobodo in odkritostjo. Samo soprog (soproga) more to sprejeti z razumevanjem in nežnostjo.

Svojo notranjost razodevamo tudi s tem, kar smo, to je, tudi kadar molčimo. Mož, ki veliko molči pred svojo ženo, tudi v trenutkih, ko sta sama drug z drugim, ko bi se morala pogovoriti med seboj, ne dela prav. S tem ji govori, da je ne želi pustiti v svojo notranjost. Žena si lahko misli, da je ne mara, čuti se zapostavljeno.

Včasih pa je molčanje tudi dobro. Ljubeč, razumevajoč pogled včasih več pove kot célo predavanje o razumevanju.

Možje so bolj trdi v teh stvareh. Mož ne prebere tako hitro ženinega pogleda kot žena moževega.

Najprej se mora človek sploh naučiti brati, in to najprej samega sebe, da sam ve, kaj se pravzaprav v njem dogaja, ne pa, da je nekega dne slabe volje, pa sam ne ve, zakaj. Žena je tri dni sitna, pa ne vesta ne mož ne ona, zakaj je sitna. Pa je treba vedeti. Če se namreč stvari zavedaš, jo poznaš, je že lažja in ji znaš tudi najti zdravilo. Odkrivati svojo notranjost so-

(Nadaljevanje s 5. strani)

nost, bodo rastla živa in res apostolska župnijska občestva.

Potrebno bo misliti na to, kako

iz župnij narediti res apostolsko in misijonsko skupnost in manj samo neko upravno enoto. Velik del naloge pri tem bodo imeli župnijski

sveti, če jih bomo prav oblikovali, da bodo zares delavni.

Tako apostolsko usmerjene župnije bodo vzgajale ljudi, ki se bodo uveljavljali tudi v družbi, v kateri živijo, ter povsod izžarevali Kristusa. Namesto dosedanje obrambe, ki je značilna za Cerkev na Slovenskem, bomo postali privlačni, kakor so bili privlačni prvi kristjani, ker so živeli iz evharističnega občestva.

V čem je naše oznanjevanje potrebno prenove?

V vsestranskem vrenju, ki je značilno za pokoncilsko dobo in se javlja zlasti na področju teologije, imajo zelo važno nalogo naši teologi, ki naj ob vsej odprtosti za napredek pokoncilске teologije dajejo bodočim duhovnikom trdno osnovo verovanja.

Oznanjevalci božje besede morajo najprej sami imeti osebno do-

živeto vero v Boga in v Kristusovo odrešilno delo ter zlasti evangelijsko sliko o Bogu.

V oznanjevanju bomo morali nujno iskati novih načinov in oblik, da verniki ne bodo več samo nedejavni poslušalci (če nas res poslušajo in jim mogoče ne govorimo bolj mimo ušes!). Verjetno bo treba najti možnost, da se ljudje v manjših skupnostih v župniji o verskih vprašanih razgovorijo.

Tudi katehezo otrok in mladine bo treba postaviti na trdnejše temelje. Treba bo začeti s katehezami za cele družine, ne pa le za najbolj nebogljene njene člane in še te iztrgane iz družine.

Pri oznanjevanju božje besede bomo morali dati verjetno več besede laikom. Oni so vedno bližje perečim življenjskim vprašanjem in bodo znali božjo besedo tako povedati, da bo res živa.

moja bodočnost

KAJ HOČEM POSTATI V ŽIVLJENJU? VPRAŠANJE JE ODLOČILNE VAŽNOSTI, KI SI GA MORA ZASTAVITI VSAK MLAD ČLOVEK. RAZMISLJATI BI MORAL O TEM NA KOLENIH PRED KRIŽEM, KI BO STAL NA NJEGOVEM GROBU.

E. Langlois

Če hočeš pregledati daljne ravni, moraš iti na vrh hriba. Če hočeš meriti dalje svojega življenja, pregledati pokrajine svojega jaza, se moraš postaviti na razgledno točko. Ne boš videl prav, če ne boš gledal in presojal pod vidikom večnosti.

Končni poklic je naš krščanski poklic, ki ima pričetek na zemlji, pa naj bo pred čimerkoli. Postal njegva gradimo v svojem življenjskem poklicu. Zato izbira poklica ni stvar slučaja, ampak resno osebno delo. Kakor hitro ga spoznaš, seveda le z neko moralno gotovostjo, moraš pričeti zanj živeti. Živeti ne le kot zemsko bitje s sposobnostmi za kak poklic, am-

pak kot kristjan: z dušo in telesom.

Če je kje na mestu pregovor: *Karkoli delaš, delaj pametno in glej na konec!*, potem je na mestu pri tako važnem dejanju, kot je odločitev za življenjski poklic. Lahkomiselnost je lahko ne samo v izbiri, ampak tudi v zavesti odgovornosti. Le neodgovoren človek more celó na poklic gledati „za šalo“. Če pa stojimo pred Bogom in večnostjo zares, ne moremo pred nobenim poklicem stati drugače kot zares.

● Kristus se vsako leto znova rodi za nas, za naša življenjska vprašanja, za našo zgodovinsko dejavnost. Zato moramo ravnati, kot je ravnal on, ki je razumel potrebe svojega časa, čeprav njega niso vsi razumeli.

Ne smemo vtikati glave v pesek in pustiti, da gre življenje mimo nas. Priznati moramo, da so drugi večkrat reševali in rešili kakšna vprašanja tako, kot bi jih rešil Kristus sam. Mi pa smo na marsikaj pozabili in stali ob strani.

Pravnik

prog, soprog, tega se je treba naučiti.

Sprejemati od svojega moža, od svoje žene odkrivanje njegove, njene notranjosti, tudi tega se je treba naučiti. Sebe odkrivati drugemu ni lahko, pa tudi sprejemati odkrivanje drugega ni dosti lažje. Žena ima drugačen način odkrivanja kot moški. Posebej se morajo potruditi žene, kajti moški imajo zelo naravnost povedano besedo. Ženska pa misli, da je treba iti bolj naokrog. To je ženski način.

Ljudi bi glede tega lahko razdelili na štiri tipe:

1. Taki, ki samih sebe ne razumejo. Človek te vrste se ne zaveda, kaj se pravzaprav v njem dogaja, zakaj je jezen, zakaj je žalosten. Znati si je treba odgovoriti, zakaj se v njem te in te stvari dogajajo.

2. Druga skupina ljudi dobro ve, kaj se v njih dogaja, a ne spravijo iz sebe besede, da bi to povedali soprogu. Zdi se jim nedostojno: za moža ni moško, žena pa morda misli, da bo moža ranila, če mu pove, kaj se v njej dogaja. A trezen mož ali trezna žena ne bosta nikdar zamerila odkritega pomenka. Napačno je, vedeti, kaj se v meni dogaja, pa tega ne odkriti svoji ženi, možu.

3. Tretja skupina ljudi ve, kaj doživlja in to tudi pove, ni pa sposobna od svojega soproga, soproge sprejeti njegovega doživljanja. Sami povedo vse svoje skrbi, da bi pa skrbi drugega poslušali, to pa ne.

(Bo še)

tudi doma teče življenje naprej

(Nadaljevanje s str. 3)

ščajo svoj poklic zaradi svetovno-nazorskih pogledov in novih, ostrejših direktiv zveznega šolstva v zvezi z vero.

ZDRAVILA

Z januarjem 1974 je začel veljati enotni zakon za vso Slovenijo, ki ureja prispevek 5 ndin za zdravila na recept. Čeprav ga opravičujejo z mnogimi razlogi, je za bolnike, ki nujno potrebujejo zdravila, to velik izdatek. S tem si zdravstvena služba krije stroške, ki so večji od zmogljivosti zdravstveno-socialnega varstva.

*

BREZJE pri Trziču. — Kulturno društvo je v minulem letu pripravilo več proslav in pirreditev. Naučili so se in zaigrali več odrskih del. Ob Novem letu so pripravili poseben program za starejše in jih s sodelovanjem drugih ustanov obdarili. Uredili so si tudi dvorano. Želijo ustanoviti pevski zbor in popestriti svojo dejavnost. Krajevna skupnost pripravlja načrte za preureditev vaške poti, ki je ob večjem deževju vedno močno poškodovana.

CELJE. — V veži celjskega gledališča so odkrili kip Fedorju Gradišniku, znanemu gledališkemu delavcu, ki ima največ zaslug, da je Celje dobilo poklicno gledališko hišo. Kot režiser in vodja je posvetil vse svoje sile za kulturno življenje.

DOLENJSKE TOPLICE. — Prebivalce topliške doline so obiskali koroški Slovenci s svojim prosvetnim društvom „Zarja“ iz Železne

(Dalje na 12. strani)

Kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

NOVI LIST

Prejeto 10. 1. 1974. št. 1
K. B. O. P. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
1974. št. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
1974. št. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
1974. št. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
1974. št. 1. 1. 1. 1. 1. 1.

DOGAJANJE V JUGOSLAVIJI

Po Novem letu čakajo tudi Jugoslavijo kljub temu, da nima tako hudih skrbi s petrolejem, težki problemi. Tam primanjkuje posebno električne energije, zlasti še v Sloveniji. Javljajo se tudi številni politični in gospodarski problemi, ker je še opaziti odpor proti novemu kurzu ZKJ po smernicah znanega Titovega pisma. Ti problemi se kažejo tudi na univerzah in na kulturnem področju, medtem ko tečejo priprave za sprejem nove ustave, ki naj bi bolj odgovarjala novi politični situaciji. Vesti o odporu proti novi smeri prihajajo posebno z beogradske univerze, kjer pretekla leta ni bilo hujših problemov v primerjavi z Zagrebom.

Srbsko vrhovno sodišče je obsodilo na tri leta zapore beogradskega filmskega režiserja Lazarja Stojanovića. 29-letni Stojanović je bil obsojen, ker je, kot pravi obtožnica, v filmu *Plastični Jezus* „zlobno in neresnično prikazal družbeno-politične razmere v Jugoslaviji“.

Ta film je pred letom dni dobil kot diplomsko delo na beogradske Film-ski in gledališki akademiji najvišjo oceno, vendar ga niso javno predvajali, ampak le v krožkih kulturnim in partijskim funkcionarjem.

Neki prizor kaže skupino blaznežev, ki ploskajo „Titovemu“ govoru. Pri klicu „Ne verjamem v revolucijo!“ se pokažejo zapovrstjo korakajoči partizani in vojaki nemškega Wehrmachta (= nemške vojske v času nacizma). Taki prizori po mnenju sodišča ne dopuščajo dvoma o tem, da Stojanović načeloma ne dela razlike med socializmom in fašizmom.

Za nasprotnike politike ZKJ ni mesta na beogradske univerzi: to je izjavilo tajništvo CK srbske ZK po skupni seji s komunističnim univerzitetnim komitejem. Na seji so zlasti razpravljali o položaju na filozofski fakulteti, kjer je do sedaj učila vrsta znanih filozofov iz skupine *Praxis*. Te docente in profesorje nameravajo odpustiti.

Novi list, Trst—Gorica, 3. jan. 1974, str. 1—2.

V BENEČIJI NE SME BITI SLOVENSKEGA POUKA

Pred kratkim je kot strela z jasnega udarila med slovensko javnost v Italiji vest, da je šolski nadzornik iz Humina v videmski pokrajini oblastveno prepovedal pošolski pouk slovenskega jezika v vasi Brdo v Terski dolini.

Kot povsod po državi je za organizacijo pošolskega pouka tudi v tej občini pristojen šolski patronat, katerega upravni odbor je sklenil letos uvesti tudi pouk slovenščine, ki je materin jezik tamkajšnjih šolskih otrok. Pouk je bil poverjen domačemu učitelju, prof. Viljemu Černo, z navdušenjem pa ga je začelo obiskovati lepo število učencev.

Ko je že vse kazalo, da bo pobuda šolskega patronata imela najlepši uspeh, je posegel vmes šolski nadzornik, ki je z odredbo, podobno tistim iz nekdanje fašistične ropotarnice, kratko malo zadužil plemenita in vsestransko koristna prizadevanja šolnikov in predstavnikov staršev.

Jasno je, da proti takšnemu nezasišanemu dejanju odločno prote-

(Dalje na strani 12)

natočimo si čistega vina!

Z OZIROM NA CENE BI MORALI V NAŠEM GOSTINSTVU PREIMENOVATI GASTRONOMIJO V ASTRONOMIJO.

„Kaj ni še prezgodaj za objavo razpisa za vodilna mesta, tovariš direktor? Saj družbeni dogovor še ni podpisan!“

„Zakaj bi bilo prezgodaj, saj imamo ljudi za ta mesta že izbrane.“

DOBIL SEM DODATEK K PLAČI. DISKUTIRAL SEM TUDI V NADURAH.

Čeprav je imel doma tri strežnice, je vedno govoril, da služi narodu.

„DA SEM SUROV, JE ČISTA LAŽ. JAZ DELAM S TEMI BARABAMI V ROKAVICAH.“

Človek si vedno sam koplje jamo, čeprav so drugi plačani za to.

ALI SE SPLAČA UPOKOJENCU GRADITI HIŠO?

- Seveda! Kam bi sicer z denarjem, ki ga dobi za minulo delo?
- Ne, ker se bo od objave tega odgovora gradbeni material preveč podražil.
- Da, če jo bo začel graditi z namenom, da se bo vanjo vselil njegov pravnuk.

„POGOSTO POUJARJATE, DA SI VAŠI DELAVCI SAMI KROJILJO USODO.“

„SAJ JO RES. ČE KDO KRITIZIRA, JE TO ZANJ LAHKO USODNO.“

Direktor delavcu na začetku leta 1974: „Tu so ključi tvojega novega stanovanja in mnogo sreče v njem leta 1994!“

BURŽOAZIJA JE MRTVA, ŽIVI SAMO ŠE SOCIALNA DIFERENCIACIJA.

Govornik: „Ker mi ne pride na pamet nobena neumnost več, ne bom več razpravljal.“

„KO SEM NADREJENIM Povedal, kaj je narobe, je bilo vse narobe.“

Sosed ponarejevalcu denarja: „Kaj pa še čakaš? Če bi jaz imel stroj za ponarejanje denarja, bi delal noč in dan.“

„Čakam, da bo zunaj deset-tisočdinarski bankovec, prej se ne splača.“

ŽIVEL JE OD PRAZNIH OBJUB IN JE OD NJIH TUDI UMRL.

Govor je kot vino: dokler ga poslušáš, se ti v glavi vrti; ko pa se zbudiš, te glava boli.

MARSIKDO SE PREK GOSPODARSKEGA KRIMINALA NAJUSPEŠNEJŠE VKLJUČUJE V GOSPODARSTVO.

Bolj ko je funkcija javna, bolj so dohodki tajni.

KAJ JE ENAKOVREDNO NAŠEMU TELEVIZIJSKEMU PROGRAMU?

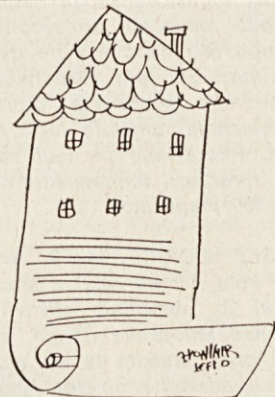
- WC, saj je prav tako priključen na kanal.
- Naši trgovci z odgovori: „Ni, bomo dobili, bo boljše, bomo uvozili.“
- Naše elektrogospodarstvo, ki ima tudi kar naprej pavze.

„NE SMEJTE SE SAMO MENI, DOKLER SI TUDI DRUGI ZASLUŽIJO TAKO POZORNOST!“

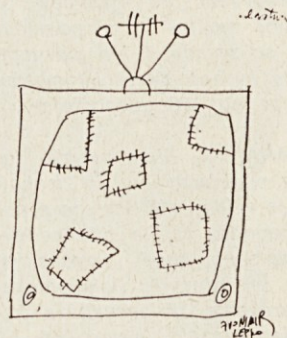
Zaradi podražitve olja si kupite peči na plin! Zaradi podražitve plina si kupite peči na elektriko! Električna se nekaj časa še ne bo podražila, nevarnost je le, da je bo povsem zmanjkalo. Ko se bo zgodilo to, si ni treba kupiti ničesar več, ker boste tako in tako zmrznili ali pa bo prišla pomlad.

NE TREPLJAJTE ME PO RAMAH! LAHKO MI POŠKODUJETE OBČUTLJIVO HRBTENICO!

Po Pavlihu

DELAVSKA STANOVANJA

TELEVIZIJSKI PROGRAM

Kaple. V dvorani prosvetnega doma so koroški gostje izvedli kulturni spored, v katerem so se predstavili pevci in folklorni pesalci. Ves nastop je prežemala domačnost in ljubezen do matere jezika. V bodoče si bosta oba kraja izmenjavala kulturne prireditve in tako krepila medsebojne vezi.

KAMNIK. — V tej občini si prizadevno trudijo za hitrejši napredek turizma. Poleg gostinskih objektov raziskujejo tudi vrelec Vaseno in Tuhinjsko dolino. Lani so prenovili in razširili Malograjski dvor, ki je sedaj najlepši gostinski objekt na tem področju. Prav tako so vložili veliko sredstev v razvoj Velike planine: v žičnice, smučišča in gradnjo hotela ob spodnji postaji vlečnice v Kamniški Bistrici.

LENDAVA. — Letos bodo začeli graditi novo rafinerijo nafte. Ko bo čez dve leti končan tudi zahodni krak jugoslovanskega naftovoda, bodo povečali proizvodnjo od sedanjih 600 tisoč ton na dva milijona letno. Po letu 1976 načrtujejo bistveno povečanje proizvodnje metanola, umetnih lepil in formalina. Pripravljajo pa tudi načrte za zgraditev termoelektrarne z močjo 300 megavatov.

LENDAVSKE GORICE. — V lendavskem kotu, tik ob meji z Madžarsko, ki jo obroblyajo slikovite in razgibane lendavske gorice, so imeli do pred kratkim le en studenec na kvadratni kilometer. Mnogi so hodili po vodo več sto metrov daleč, ob suši pa so bili odvisni predvsem od gasilcev. Z združenimi močmi in s pomočjo vojaštva so zgradili 7 km glavnega vodovoda in več deset kilometrov priključkov do 120 gospodinjstev.

LJUBLJANA. — Zavarovanje duhovnikov (zdravstveno in pokojninsko) je v Sloveniji urejeno s posebno pogodbo, ki je bila nedavno podpisana med slovenskimi škofi in predstavniki Pokojninskega zavarovanja. Prispevki za zavarovanje znašajo okrog 45—50 starih tisočakov na mesec.

(Dalje na str. 34)

stira vsa slovenska javnost, ki tudi najodločneje zahteva, naj pristojna oblastva prepoved prekljičejo.

Radi bi vedeli, na osnovi katerega zakona ali kakšnega obstoječega predpisa bi med pošolsko dejavnost ne smel spadati pouk slovenskega jezika. Če pa upoštevamo, da gre vrh vsega za materin jezik otrok, ki bi bili deležni tega pouka, pomeni prepoved pravo in nesramno izzivanje Slovencev.

Gospod šolski nadzornik v Huminu naj se zaveda, da so za vedno minili časi, ko je marsikdo od vladajočih mislil, da se bomo Slovenci v Italiji dali ustrahovati in da nam bo kdo z odredbami ali okrožnicami zapiral usta. Tisti časi so za vselej mimo!

Sprašujemo se tudi, kaj mislijo o tem dogodku šolski skrbnik v Vidmu, pristojni minister v Vidmu in predsednik deželne vlade v Trstu. Bodo stopili na rep prenapetežem? Tu naj pokažejo svojo možatost, svoj demokratski čut!

Novi list, Trst—Gorica, 3. jan. 1974, str. 1.

Katoliški GLAS

PRIMORCI SMO „KLERIKALNI“

Tako je dal vedeti ob proslavi tridesetletnice priključitve Primorske Jugoslaviji sekretar sekretariata ZKS tovariš Franc Šetinc v slavnostnem govoru v Cerknem, v katerem je uvodoma ponovil svarila o nevarnosti klerikalizma za samoupravno družbo, po svojem izvajanju, ki ga je imel že poprej v Žužemberku na Dolenjskem.

Kot se je pozneje zvedelo, večina prisotnih govornika ni pravilno razumelo, ker ni bilo podrobneje razloženo, kaj klerikalizem pravzaprav je. Menda je rabil besedo v tem smislu, da je klerikalizem vsako vmešavanje duhovnikov in Cerkve v javne zadeve, v politično življenje, za lastne koristi, ter po njej omejevanje svobodne misli in zlorabe vere v politične namene.

Tega pa na Primorskem ni nikoli bilo. Ravno narobe! V najtežjih časih pod fašizmom so prav primorski duhovniki zvesto stali ob strani primorskim ljudem, delili z njimi težko usodo pregnanstva, internacije, vse trpljenje med vojno in razočaranja po vojni. Za poveljno gonjo proti njim ni bilo niti navidezni razlogov.

Kaj je tovariš Šetinc mislil, ko je omenjal neko narodno spravo, nam je še vedno vprašljivo. Nekega narodno političnega spora na Primorskem nikoli nismo poznali. Naj bi bil pri nas morda idejni spor to, da je bilo svoj čas nasilno zatrti cerkveno petje, procesije, prepovedano zvonjenje; ali pa da so mnogi naši ljudje, ko so jim dopovedali, da morajo biti „napredni“, pospravili svete podobe iz hiš, v največjo bolečino svojih vernih mater; ali da so npr. nehali hoditi v Št. Vid ali k Sv. Luciji in hodili le še v Podnanos in na Most; ali pa da so mnogi, da bi poudarili svojo „naprednost“, to radi dokazovali v pripovedovanju raznih „vicev“ in nedostojnih zgodb; ali da je iz grofovske posesti nastalo državno posestvo; ali mogoče zatrtje bogatega prosvetnega življenja, časopisnega in revialnega ustvarjanja na Primorskem; ali najnovejše „samoupravno“ požiranje primorskih podjetij in ustanov v ljubljanske truste ter odvajanje sredstev v Ljubljano in tako dalje.

Ako je tovariš Šetinc to mislil in zavrnil kot nesprejemljivo idejno oziroma narodno spravo, nam ni treba ponavljati, kar že dolgo vemo.

Nasprotno od spravljanja pa nam je popolnoma jasno, da Primorci nismo in nismo bili klerikalni.

Poleg že omenjenega dela in žrtve naših duhovnikov je bil osvobodilni boj primorskih ljudi zavesten boj za narodno osvoboditev. Res je,

(Dalje na 34. strani)

slovinci

po evropi

anglija

Božični prazniki so že dolgo za nami. Bili so lepi in je prav, da se jih spomnimo. V večini krajev je že v adventu bilo več obiska pri slovenskih mašah kot prejšnja leta. Je kar prav, da slišimo božjo besedo v domačem jeziku.

Lepo so napravili v Rochdale na sv. večer, ko so se zbrali tudi iz bližnjih krajev (kot Burnley, Haslingden, Oldham), v konventu „Beechwood“, kjer je bil začetek v dvorani, s petjem božičnih pesmi in blagoslovom jasic in drevesa.

Po maši, ki je bila vsa božična, pa je spet bila na mizi potica in kava, a smo kar vsi hitro šli praznovat sv. večer na domove. V Bedfordu je bilo skupno petje v topli ukrajinski cerkvi, ki smo jo skoraj napolnili. In še London je imel polnočnico, ki jo je opravil G. F. Bergant.

Praznovanje za konec leta smo pa imeli v Bedfordu.

Silvestrovanje v Bedfordu

Po lepi stari navadi se je tudi letos slovenska skupnost v Bedfordu poslovila od starega leta. Silvestrovanje smo pričeli s skup-

no sveto mašo v župni cerkvi svetega Križa na Goldington Road. Pevci na koru so prepevali našo v čast sv. Jožefu, vmes pa smo vsi zapeli nekaj božičnih pesmi. Za zaključek smo se Bogu zahvalili z zahvalno pesmijo za vse dobrote, pa tudi za preizkušnje preteklega leta.

Po cerkvenem opravi smo nadaljevali družabni del silvestrovanja v župnijskih prostorih. Dvorana se je kar napolnila z gosti iz Bedforda, pa tudi iz Londona in Coventrija jih je nekaj prišlo. Ljutomerski rizling, okusne pečenice ter slovenska glasba so počasi razgibali stare in mlade, da so se zavrteli v ples.

Sredi prireditve smo žrebali tudi misijonske srečke, ki so jih nakupili Slovenci po Veliki Britaniji. To žrebanje je že kar tradicionalno

RADIO LONDON BBC

Oddaje v slovenščini:

Po evropskem času oddaja radio iz Londona vsak dan od 12,00—12.15 na kratkih valovih 16, 19 in 25 metrov. — Od 19,00—19,30 na valovih 31, 41 in 49 metrov ter v zimskem času tudi na srednjem valu 232.

Samo ob nedeljah je oddaja še posebej ob 16,30—17,00 na kratkih valovih 19, 25 in 31 metrov.

med Slovenci v Angliji. Letošnji znesek, okoli 70 angleških funtov, je namenjen slovenskim misijonarjem v Zambiji.

V prijetnem domačem vzdušju so nam tako potekale zadnje minute starega leta. Ko je ura udarila polnoč, smo si z dvignjenimi čašami voščili novo leto z željami, da bi bilo zdravo in polno uspehov in da bi ga tako, kot smo ga skupaj srečno začeli, mogli tudi srečno končati.

avstrija

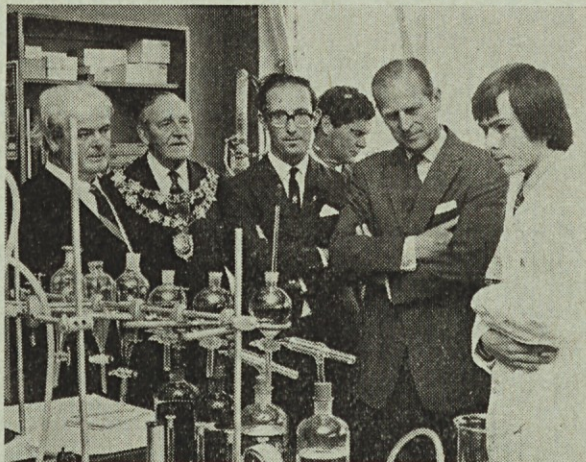
GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — Božični prazniki so za nami. Kar lepo smo jih preživeli. Tudi obisk pri božji službi je bil sorazmerno dober, čeprav bi bil lahko še mnogo številnejši, saj Slovencev, ki so stalno naseljeni v Linzu in okolici, ni tako malo.

Na Štefanovo smo imeli v Kleinmünchnu božičnico, ki je bila združena s sv. mašo. Brali smo svetopisemska poročila o prihodu Odrešenika in vmes prepevali adventne ter božične pesmi. Preden se je začela maša, je Živkovičev Črtomir deklamiral pesem, Häuschenovi Sonja in Krista sta zairgali na harmoniki božične pesmi, nato pa še Vrečarjeva Marija in Peter na kitaro in violino. Po maši smo imeli čajanko in smo bili res dobre volje.

Novo leto smo začeli s skrbmi,

Princ Filip, mož angleške kraljice, se je udeležil otvoritve „Harsthill Seavage Treatment“. Naš rojak, Lojze Sajé, študent politehnike v Leicesteru (prvi z desne) je princu na vprašanja odlično odgovarjal.

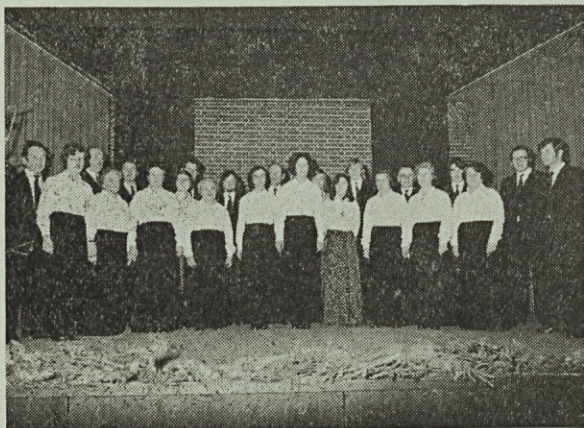
kako bo z delom, kako bo s sezunci, če dela ne bo. Mnogi namreč niso dobili podaljšanih delovnih viz, zlasti taki, ki so naredili večkrat ponedeljek „plav“ ali pa so bili prevečkrat na bolniškem dopustu. Hvala Bogu, da to naših Prekmurcev skoraj ni zadelo. Prvi so se po Razglašenju Gospodovem spet vrnili.

SALZBURŠKA

TENNECK. — Posebno doživeto sta Božič lani doživljala Franc Se-rec, doma iz Kakovec, in njegova žena Marija, rojena Podnevar; ona je doma iz Bokovec. V sveti noči sta bila še pri polnočnici v Tennecku, 27. decembra pa se jima je rodilo v Schwarzbachu prvo dete, sin Kristijan. 10. februarja bo otrok krščen med našim rednim bogoslužjem. Staršem čestitamo in se z njimi veselimo ob otroku!

Za praznike so bili skoraj vsi Tenečani doma. Le tisti nekateri so ostali, ki so tu z družinami. Pa še od teh so šli domov, kateri so imeli kam iti. Vsi pravijo, da je škoda, da so bili prazniki tako hitro mimo.

Naš mešani zbor, ki ga po smrti g. Štefana Roglja z veliko požrtvovalnostjo in strokovno usposobljenostjo vodi njegov sin g. Vili, je zelo uspešen „ambasador“ slovenske pesmi, slovenske kulture in slovenskega imena.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Pred Božičem je področje Maas-mechelen slavilo 50. obletnico prisotnosti tujih delavcev. Za to priložnost so v veličastni cerkvi svete Barbare v Eisdenu organizirali mednarodno službo božjo, pri kateri so poleg domačinov, Poljakov, Ukrajincev, Italijanov in Špancev nastopili tudi Slovenci.

Naš zbor je zapel adventno in obhajilno pesem. Duhovnik je v slovenščini prebral berilo in imel kratek nagovor. Pri slovesnem vходу sta Drago in Zvonko Mrak nosila velik napis: „Vsi smo bratje“.

Pokojna Uršula Kuk, Eupen (Belgija)

Neutrudni pevovodja g. Rogelj Stefan je umrl prav med „Slovenskim dnevom“ 1962. Njegov mučeniški zgled nam še vedno sveti.

(Ta slika, spodnji dve in naslednjih osem na str. 15 in 16 predstavljajo nekaj prizorov iz kulturno-družabnega življenja Slovencev v belgij-skem Limburgu.)

Na „Slomškovich“ prireditvah zavzemajo važno mesto pesmi in zborne deklamacije naše mladine. Storimo vse, da bodo iz nje zrasi zreli možje in žene, ki se bodo zavedali, kakšno poslanstvo morajo vršiti v svojem okolju kot ljudje, kot kristjani in kot Slovenci!

Brez folklorne plesne skupine bi naši organizirani skupnosti nekaj manjkalo. Te naloge se je pogumno lotila učiteljica ga. Anica Kos-Warszakova. V kratkem času je z mladino naštudirala nekaj plesov ter na „Slovenskem dnevu“ v Eisdenu in na božičnem družinskem večeru doživela vihar navdušenja in priznanja.

Možje in žene so „Slomškovo“ zastavo spremljali v narodni noši.

Vso slovesnost je prenašala belgijska televizija. Slovenska pesem in beseda sta tako našli vhod v številna belgijska in holandska ognji-

Domačo muziko nam posreduje naš študentovski ansambel, ki ga sestavljajo: Brata Cvrle, brata Novak in sestre Ackovič. Ponosni smo nanje.

Na „Slovenskem dnevu“ v Eisdenu v oktobru je društvo „Slomšek“ nekaterim od zvestih sodelavcev podelilo diplomo častnega članstva. Na sliki vidimo g. Viliija Roglja, ki sprejema to zasluženno priznanje.

mesto v oddelku za virtuoze. Gospodična Marija je s tem pred širšo javnostjo dokazala izredno glasbeno nadarjenost. Tudi sicer so njeni šolski uspehi zavidljivi. Po končani trgovski akademiji se je vpisala na glasbeno akademijo v Antwerpnu. Iskreno čestitamo!

Na istem mednarodnem tekmovanju je naš rojak g. Erik Hinter-

šča. Slovenci so pri tej priložnosti napravili odličen vtis. Toplo čestitamo!

Imeli smo zelo prijeten božični družinski večer. Z okoliščinam prilagojenim programom so nastopili približno isti kot na „Slovenskem dnevu“. Prireditelje je toplo presenetila izredno lepa udeležba. Bilo je domače in zelo veselo.

Naša pokojnica: Nismo še poročali o smrti ge. Urše Kuk, rojene Gosar, ki je v preteklem letu umrla v Eupenu. Rodila se je v Drežnici nad Sočo pred 73 leti. V Belgijo je prišla 1929. Bila je dobra krščanska mati. Zapušča dva sinova in moža g. Jožefa, ki že dolga leta vodi ugledno frituro v Eupenu. Družini izrekamo krščansko sožalje.

Uspehi naše mladine: Gdč. Marija Bogovič iz Opgrimbe je preteklo leto na mednarodnem tekmovanju za harmoniko dosegla prvo

Na božičnem družinskem večeru je glavno besedo imela naša mladina. Bilo je veselo, da še nikoli tako. Slika prikazuje našo mladino pri plesu.

Polna dvorana nastopajočim na odru vliva samozavest in voljo za žrtve v prihodnosti.

berger (tudi iz Opgrimbje) dosegel prvo mesto v oddelku za amaterje. Tudi g. Erik zasluži naše priznanje in pohvalo.

Poroča: Nismo še poročali, da je g. Edmund Kavše iz Winterslaga sklenil zakonsko zvezo z gđc. Vani Nikolino. Želimo vso srečo!

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V krogu svoje družine sta praznovala lani dne 9. decembra 50-letnico poroke g. Josip Hreščak in

Njihova zasluga je, da doslej na naših prireditvah še nihče ni... umrl od žeje.

Po nastopu na odru se čaša sveže pijače dobro prileže.

ga. Roza Mozenič iz Quaregnon. Poročila sta se namreč 9. decembra 1923 v Škednju pri Trstu. Bog naj ju ohrani še dolgo vrsto let življenja in da zdravlja! Iskreno čestitamo!

Sina prvorojenca v družini Bajc-Cancelliere iz Flénu je izseljenski duhovnik krstil 22. decembra 1973 na ime Krištof. Isto ime je dobil pri sv. krstu 30. decembra tudi drugi sin v družini Kogej-Todesco iz Flénu. Obema družinama naše čestitke!

V Havré-les-Mons je lani decembra umrl upokojeni rudar g. Franc Marinič, ki se je rodil leta 1907 v Vedrijanu (Primorska-Slovenija). Pokopali smo ga na pokopališču v Havre. Njegovi ženi ge. Pavli, hčerki Darinki in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

Dne 29. decembra 1973 je bila osnovana „Zveza slovenskih kultur-

nih delavcev Charleroi“, ki jo sestavljajo vsi tisti dejavniki, ki sodelujejo na naših prireditvah: Slovenski pevski zbor „Jadran“, Dramatski krožek „F. S. Finžgar“, kulturno-zabavni ansambel „Veseli bratci“, ostali sodelavci in Slovenska katoliška misija. Namen zveze je še večja povezanost in soodgovornost in tudi soodločanje vseh tistih, ki delujejo na kulturnem področju v pripravi naših skupnih prireditev.

Po kulturnem sporedu se pari veselo zasučejo ob zvokih domače glasbe.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsa-ko nedeljo ob petih popoldne, v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, mé-tro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gu-tenberg, pritličje-levo, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Mi-chels — je odprta vsak četrtek po- poldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Poročila sta se v Chatenay-Ma- labry dne 29. decembra Štefan Cerni, doma iz Renkovcev v Prek- murju, in Marie-Thérèse Cervek iz Plessis-Robinson. Novoporočence- ma želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

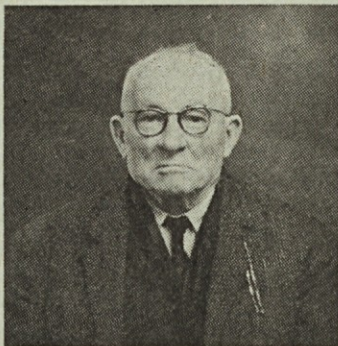
Krščena je bila Karin Avsec, hči Janeza in Elizabete, roj. Ftičar. Karine se še posebej veseli njen bratec Bernard, da bo sedaj imel družbo v novi hiši, kamor so se pred kratkim njegovi starši prese- lili.

Pustna zabava: Zadnje dni v mescu je pust. Na to je mislilo tudi Društvo Slovencev v Parizu in zato prireja pustno zabavo v so- boto, 23. februarja, v dvorani na 45 rue La Quintinie, Paris 15°. Na programu so veseli prizori, godba in ples ter pristna domača po- strežba z jedjo (pristne kranjske klobase!) in pijačo, zlasti pa ve- selo razpoloženje. Začetek ob sed- mih zvečer.

Ker so bili prostori, kjer smo do- slej imeli prireditve, premajhni, zato smo najeli lepo prostorno dvo- rano, kjer bo dovolj prostora za vse in kamor vas pričakujemo v obil- nem številu. (Z métrojem je naj- bližja postaja Vaugirard, nato pa po rue d'Alleray do ulice, kjer je dvorana; z avtom pa je najlažje priti po rue de la Convention do Place Charles Vallin in nato v rue Corbon, ki pripelje v ulico, kjer je dvorana.)

CHAMPS SUR MARNE (Seine-et- Marne)

13. decembra je umrl v bolnici v Nemours in bil tam pokopan 18.

Pokojni Anton Bols (La Talaudière — Francija)

decembra Franc Ošljaj. Pokojni je bil star 65 let, doma je bil iz Fi- lovcev v Prekmurju, v Franciji je delal od leta 1937. Vsem njegovim izrekamo svoje sožalje.

LA TALAUDIÈRE (Loire)

Lani 13. novembra je umrl in bil pokopan 16. novembra Anton Bols. Pokojni je bil star 85 let. Rojen je bil v Gozdecu, župnija Boštanj ob Savi. Najprej je delal 18 let v rud- niku v Nemčiji, nato pa 24 let v Franciji. V prvi svetovni vojni je bil močno ranjen, zadnja leta pa je hudo trpel radi rudarske bolezni. Njegova žena Marija je umrla no- vembra leta 1960. Vedno je rad bral naše časopise in knjige. Nje- gov pogreb je pokazal, kako je

Igorja Horvata iz Lyona je krstna voda prerodila v božjega otroka.

bil priljubljen pri vseh, Naj počiva v mju, vsem njegovim pa naše toplo sožalje!

LYON

Po krstu je postal božji otrok Igor, sin Mirka Horvata in Gizele, roj. Jakšič (krščen je bil 25. novembra v St. Colombe-Vienne).

VZHODNA LOTARINGIJA

Iz naše pisarne: Kratek pregled za leto 1973:

Število rojakov ob koncu 1973: 1952; umrlo: 42; najstarejša, ma- ti Kenda, 90 let, najmlajša, Mari- ja Zdravič, 33 let.

Sv. maše s pridigo: Vsako ne- deljo in praznik ob 10. uri v Hos- pice Ste Elizabeth, Merlebach. — V *Habsterdicku* pri Mariji iz Brezij 52 sv. maš. — V Creutzwaldu 31 med tednom in 3 pogrebne maše.

Nedeljske svete maše poleg Merlebacha: v Cité des Chénes 7 maš, v Farébersviller 7, v Cité la Chapelle 5, Behren Cité 4, Cité Jeanne d'Arc 2, (med tednom). (Zelo veliko rojakov preseljenih v razne kolonije!) — Razne maše so bile tudi v oddaljenih krajih Lotar- ingije in Alzacije.

Petje pri svetih mašah je priva- bilo rojake zlasti v Merlebachu, pa tudi v Creutzwaldu, Habsterdicku itd. Izredno lepe, močne, sijajno podane mašne pesmi cerkvenega zbora „Slomšek“ po številnih va- jah in pod sijajnim vodstvom di- rigenta g. Šinkovca je napolnilo ob raznih praznikih in tudi nede- ljah naši cerkvi v Habsterdicku in Merlebachu z izredno veliko ude- ležbo — zlasti, ko so slišali nov harmonij s krasnimi glasovi. Ved- no še ponavljamo zahvalo vsem rojakom kakor tudi domačinom in vernikom raznih narodnosti za ve- likodušno podporo.

Enako se prisrčno zahvaljujemo našim dragim pevcem in pevkam za velike žrtve, ko so teden za tednom prihajali k skušnjam, ko so nedeljo za nedeljo prihajali in peli v cerkvi. Ne zahtevajte plačila od ljudi — Bog je in Mati božja, ki Vam bosta bogato poplačala Vaše

uspešno sodelovanje pri službi božji! Med rojaki je še mnogo dobrih pevcev in pevk — iskreno Vas vabimo! Ne glejte na sebe — darujte svoj glas v slavo božjo in v veselje vseh poslušalcev! Pogumno dalje tudi v tem letu!

Krščenih je bilo v letu 1973: 5. *Poročenih v cerkvi* pri nas: 2. — Skupno delo, skupne zabave, skupni izleti, skupaj pri športu — vse to zблиžuje mladino, da je zelo redko, da bi se dva rojaka poročila. Samo, da bi bili srečni in ohranili vero!

Naša društva skušajo z vsemi sredstvi ohraniti ljubezen do domovine, do naših lepih običajev, petja in glasbe — to, kar vzdržujemo še na vsej višini v cerkvi, kar rojaki in društva razumejo in prihajajo z zastavami k sveti maši za pokojne člane! Vedno dobrodošli! Spoštujejo Vas zato enako tudi domačini in vsi, ki živijo z Vami! Pristrčno povabljeni!

Naša mladina se je že precej nasitila z ogromno propagando listov, filmov, nočnih prireditev s prikazovanjem človeških strasti — sedaj se je osamosvojila in si mnogi sami preskrbe službe ter ne pošiljajo več za vsako stvar očeta in matere, da bi posredovala in iskala službe zanje. Vedno bolj so navdušeni za šport, kar pa zahteva mnogo premagovanja.

Pri vseh teh modernih strujah pa ne pozabljajo domovine: na stotine avtov hiti v naše lepe pokrajine. Sinovi in hčerke — vaši starši so se postarali: nikar jih ne zaničujte, podpirajte in ljubite jih, saj je to morda zadnje leto, ko so med vami!

.*

Ko beremo to splošno poročilo o življenju in delovanju naših rojakov v letu 1973, želimo vam vsem, da bi v zaupanju v dobrega nebeškega Očeta in nebeško Mater tudi to leto zdravi junaško prenašali vse križe in težave s pogledom na nebeško Sonce, ki naj ogreva vaša srca.

To Vam želi Vaš

Stanko iz Merlebacha.

AUMETZ

Nismo še poročali, da se je poročil oktobra meseca v Celju Tone Drobne. On menjaje z Gabrielom Jamnikom vsako drugo leto zvesto vozi nas romarje k brezjanski Materi božji v Habsterdick in nas tudi varno nazaj pripelje (kot tudi g. Jamnik). Vzel je za ženo gdč. Matildo Cenc, doma iz Loč pri Poljčanah, Čestitamo!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Miklavžev večer, Božič, tepežkanje in prvi dan novega leta — vse je zdrvelo mimo nas skoraj nedoživeto. Slovensko delavsko društvo še organizira vsako leto *Miklavževo prireditev*, katere se udeležijo tudi Tikenjčani. To je vsekakor hvale vredno.

Tudi božično drevesce in jaslice najdemo pri mnogih naših družinah.

Tepežkanje (28. dec.), praznik nedolžnih otročičev, katere je dal Herod pomoriti, je pa zginil. Samo starejši se še spominjamo, kako smo hodili ta dan s cekarjem v roki od hiše do hiše, rekoč: „Rešite se, rešite se!“ Domov smo prinesli jabolko, krljavec, kos potice, denarja in druga darila.

Ta praznik umorjenih nedolžnih otrok nas pa sedaj spominja na nekaj groznega. Takrat je otročiče dal pomoriti Herod, dandanes jih pa marsikje pomorijo njihove lastne matere, svoje še nerodno dete umorijo. Nekaj strašnega, nezaslišenega je to!

Slovenski narod izumlra, ker je več pogrebov kakor rojstev. Najprej mora biti grofovsko opremljeno stanovanje in krasen avto, potem šele en otrok, dva je že preveč. Ta otrok ima vsega dovolj, preveč. Najboljša jedila mu kupujejo, jesti jih pa ne more dolgo, ker kmalu zbolí. Starši se tresejo zanj in otrok je skrajno razvajen. Ko doraste, ni zmožen kljubovati nobenim težavam, pač pa očetu, materi in profesorjem.

Začnimo spet s „tepežnim dnem“! Ne bomo hodili s cekarjem okrog, ampak s pametno svarilno

besedo: „Rešite se!“ Rešimo svoje otroke, sebe, slovenski narod in človeštvo sploh! V temi vsaka najmanjša lučka nekaj pomaga in tako bo tudi naša beseda, izrečena ali napisana, mogoče vsaj malo pomagala, da bo leto 1974 v tem oziru boljše!

NICA

V Nici je slovenska sv. maša vsako nedeljo zjutraj ob 10. uri v kapeli sester, 6 Av. don Bosco.

Vsako drugo nedeljo v mesecu pa je slovenska maša v Cannes-u popoldan ob 4. uri v cerkvi sester, rue Nicolas (nasproti železniške postaje).

Vsako tretjo nedeljo v mesecu pa je popoldan ob 4. uri slovenska sv. maša v La Pointe de Contes v tamkajšnji cerkvi.

Vsi ste lepo vabljeni. Pridite, da skupno damo Bogu čast in da se po napornem delu srečamo in preživimo nekaj trenutkov skupaj!

Moramo pohvaliti nekatere otroke, ki lepo izdelujejo *veroučne naloge* in jih tudi izdelane pošljejo. Nekateri so res zelo prizadrevni. Ne moremo pa pohvaliti vseh, kajti nekateri se še sploh niso premaknili. Veliko je to odvisno tudi od staršev; zato jih prosimo, naj malo časa posvetijo tudi temu ter svoje otroke vzpodbujajo in jim pomagajo.

Drugače pa življenje teče normalno. Za praznike smo imeli tukaj zelo slabo vreme. Na božični večer je bil tako hud naliv, da nekateri sploh niso mogli iz hiše. Zato je bila slovenska polnočnica nekoliko slabše obiskana kot prejšnje leto. Novega leta nismo vsi skupaj čakali, pač pa po družinah v manjših skupinah. Pa ne zato, ker bi bili skregani, temveč zaradi prezaposlenosti nobeden ni našel časa, da se loti priprave.

Na prvo nedeljo v cerkvenem letu, *izseljensko*, smo imeli slovensko sv. mašo tudi v Marseille-u. Prišli so tudi novi, ki prej sploh niso vedeli za druge Slovence, čeprav ne stanujejo daleč narazen. Po maši smo nekaj prijetnih tre-

nutkov preživeli skupaj pri Ferjančičevih. Razpoloženje je bilo pri srčno in smo sklenili, da velikonočni ponedeljek preživimo skupaj in bomo pripravili piknik v Le Puy Ste Reparade.

Naša slovenska skupnost na Azurni obali se pomlajuje z *novim naraščajem*. Pred Božičem se je rodila deklica družini Mira Arh in Tončke, takoj po Novem letu pa sin družini Franca Raspora in Evgenije. Že v septembru lanskega leta pa se je družini Jožefa Bernetiča in Kristine iz La Colle sur Loup rodil sin, ki je pri krstu na Novo leto dobil ime David. — Srečnim staršem čestitamo, otrokom pa želimo trdnega zdravja in božjega varstva!

nemčija

KÖLN

KREFELD. — *Božični večer*: Že pred odhodom nekaterih domov na božične praznike smo skupaj praznovali božični večer. V nekaj letih skupnih srečanj so se naše vezi med seboj utrdile in zaživeli smo kakor ena velika družina. Imamo svojo „mamo in ateka“, ki vedno presenetita ne samo z novimi zamislimi, ampak tudi s povimmi žrtvovalnostjo in organiziranjem naših srečanj. Tokrat sta s svojimi „otroki“ lepo pripravila in okrasila dvorano, spekla potic in pripravila darila za najmlajše. Po sv. maši je bila druga „maša“, ko smo si drug drugemu darovali veselje in razpoloženje. Tako smo se obogatili z novim doživetjem in še bolj zaslutili lepoto življenja.

KÖLN. — *Polnočnica*: V novem bogoslužnem prostoru smo prvič praznovali slovenski Božič. Mnogi, ki bi sicer ostali sami, so prišli že veliko prej kot navadno. S seboj je vsak prinesel nekaj svojega. Janez je poskrbel božično drevo, ki je bilo kmalu postavljeno in bogato okrašeno z najrazličnejšimi okraski. Ciril je „tehnično“ urejal, Božo je poskrbel za bo-

žično glasbo domačih pesmi, Tonček pa se je potrudil, da je bilo vsem „pri srcu“ topleje. Ostali so postavili jaslice in pomagali, kjer je bilo potrebno. Ob mizah, okrašenih z lučkami, domačo potico in drugimi dobrotami, ki so jih sami prinesli s seboj ter jih med vse razdelili, je bilo v pogovorih veliko veselja.

Med tem časom so prihajali vedno novi, nekateri celo prvič, si podajali roke, voščili, sklepali nova poznanstva. Čas je hitro potekel in že je v kripti svetonočna pesem oznanila veliki trenutek. Zaživeli niso samo spomini, v nas je zaživel Bog in obogatil slutnje naših src. V skupnih prošnjah smo se spomnili vseh doma, bolnikov in starčkov, tistih, ki so na potovanjih, vseh, ki bi želeli biti srečni, ki iščejo smisel in cilj življenja, in prosili, da bi bili med seboj eno! Ob koncu smo se poslavljali obogateni z novim upanjem.

Silvestrovanje nam je zopet prineslo veliko veseljih trenutkov. Ni bilo treba veliko govoriti o pripravah, vsak je že vedel za svoje delo in uspeh ni izostal.

Posebna pozornost je bila osredotočena okrog novoporočencev Francke in Marjana Rot. Stari slo-

venski poročni in silvestrovski običaji so ponovno zaživeli in prinesli veliko presenečenj. Veselo razpoloženje je prinesla skupina prijateljev iz Essna (društvo „Bled“) z narodnimi nošami in muzikanti.

Čas je hitro mineval in že je bilo treba dati slovo staremu in začeti novo leto. Ob tem ne smemo pozabiti junake večera, ki so se odpovedali lastni zabavi, da bi se lahko vsi ostali lepo počutili.

Novoporočenca se najlepše zahvaljujeta vsem, ki so jim z darovi, pozornostjo in veseljem pripravili srečne trenutke ob začetku njune skupne poti v življenje!

HESSEN

En teden po obisku ljubljanskega škofa gospoda dr. Leniča (o tem je bilo poročilo s slikami v prejšnji številki NL) smo imeli v Frankfurtu še eno veliko slovesnost: *novo mašo*. No, čista prava nova maša ni bila. Bila je le po-

Naši rojaki v Wipperfurthu, zbrani po maši — kot ena sama velika družina.

Med novo mašo
v Frankfurtu

novitev nove maše, pa je za nas veljala, kot bi bila „ta prava“.

V Frankfurtu študirajo na jezuitski univerzi slovenski bogoslovci te družbe. Letos sta bila posvečena Lojza Markelj iz Srednje vasi in Jože Pucelj iz Ljubljane-Bežigrad. Ker imata še eno leto študija, sta se vrnila jeseni v Frankfurt. Tako smo imeli šele 11. novembra ponovitev novih maš. Z njima je somaševal g. Baraga, ki se je tiste dni poslavljajal in potem odšel na pastoralno delo v Maribor.

V začetku slovesnosti je vedno lepa Riharjeva pesem „Novomašnik, bod' pozdravljen“ zbudila v navzočih pravo praznično razpoloženje. Med pridigo je novomašnik Markelj v njemu lastnem domačem tonu povedal, zakaj je postal duhovnik: da bi ljudi prepričeval o božji ljubezni. Med mašo je polna cerkev odlično sodelovala s petjem in mnogi so pristopili k obhajilu.

Po maši je bila v krasno obnovljeni društveni dvorani pri cerkvi prireditev. Gledali smo diapozitive in filme iz „ta prave“ nove maše v Srednji vasi. Nato je novomašnika v imenu župnije pozdravil g. Tone Guštin. Fantek v narodni noši je podaril vsakemu novomašniku „slovenski pušeljč“, dva druga pa šopek belih lilij. Po tem je slovesnost poživilo pravo slovensko vino in pa domače pecivo, ki so ga požrtvovalno spekle in podarile nekatere frankfurtske Slovanke. Končno so si sledile ob spremljavi

harmonike slovenske pesmi. Tako prijetno je bilo, da kar ni hotelo biti konca.

Kljub temu da je šlo veliko rojakov praznovat *božične praznike* v domovino, je veliko ljudi prišlo na sveti dan k maši. Po maši je bila božičnica. Obnovili smo božično zgodbo z branjem iz evangelija in prepleteno s starimi božičnimi pesmimi. Ob pristnih domačih orehovih poticah in čaju je sledila tombola, v veliko navdušenje vseh ter v veliki napetosti za glavni dobitek.

Krščeni so bili: v Frankfurtu: Robert Firer, sin Ivana in Ruže, roj. Matijević; Sabina Gomboc, hčerka Alojza in Marije, roj. Gorgorec; Aleksander Bencek, sin Pavla in Tatjane, roj. Čihal; Alojz Slavko Kostanjevec, sin Alojza in Ivanke, roj. Murko; Andrej Gračner, sin Ivana in Smaragde, roj. Tucakovič; Tomaž Lindič, sin Franca in Pavle, roj. Volavc; Branko Robert Oman, sin Jakoba in Antonije, rojene Vrhovec; v Lichu: Robert Nečemer, sin Jožeta in Ivanke, roj. Vretič; Mladen Šestak, sin Ivana in Marije, roj. Besak; Robert Nemeč, sin Marjana in Ivanke, roj. Kranjc; v Mainzu: Andrej Podvršnik, sin Ivana in Jožice, roj. Kosak; Bojan Tavčar, sin Romana in Eme, roj. Pakiž; v Darmstadtu: Goran Kulaš, sin Zdravka in Helene, roj. Škrilec; v Oberjosebachu: Tomaž Gašper Hrstelj, sin Pavla in Bogdane, roj. Žemva.

Staršem čestitamo, obenem pa jim želimo, da ne bi pozabili na dolžnosti, ki so jih nase prevzeli ob krstu!

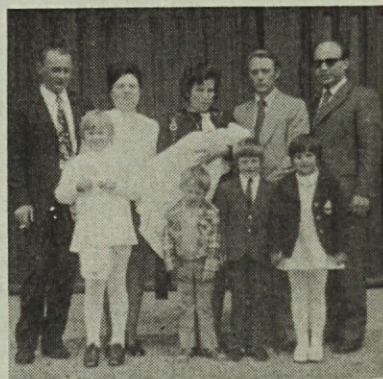
STUTTGAERT-okolica

Adventni večer: V soboto, 22. decembra, smo doživeli rojaki, ki se shajamo k slovenski službi božji v Heilbronn, nekaj posebnega. Rojaka Požeš, ki imata v Neckarsulmu hotel „Opatijo“ z restavracijo, sta nas po sobotni večerni maši povabila na večerjo. Okrog 50 se nas je zbralo v zato rezervirani in adventno prirejani sobi. Ob gostitelju, ki nam je postregel z domačimi klobasami, kislom repico in pijačami, smo se počutili kot doma. Jasno je, da večer ni ostal brez domačega petja in, predno smo se razšli, je prišla ob božičnem dreveščku na vrsto tudi „Sveta noč“.

Kot rečeno, je bila to gostoljubnost, kot je še nismo doživeli v teh krajih, ki nas je še bolj povezala v eno družino. Požeševim za to prav lepa zahvala!

Štefanovanje: Že v tradicijo je prišlo, da priredimo v Esslingenu štefanovanje. Tako je bilo tudi lani za praznik sv. Štefana. Po maši smo napolnili božično okrašeno farno dvorano pri cerkvi sv. Elizabete. V sredi dvorane se je bohotil božični drevešček v svetlobi

Po krstu Roberta Nečemerja v Lichu pri Frankfurtu

Miklavž, Miklavž! V Esslingenu so ga navdušeno pozdravili otroci in odrasli. Angelci so ga privabili na oder s petjem in rajanjem. Potem se je nebeški gost oddolžil s polnim košem. Točno 100 škronicel-nov je razdelil.

seveda lahko nasmehnila le enemu in to pot je izbrala Karla Pečarja iz Bissingena, ki je potem ugotovil, da toliko peciva, slaščic, bonbonov, čokolade in druge drobnarije še ni bilo pri hiši.

rani v svojih pričakovanjih. To pot je župnik vse nasekal in dosegel prvo mesto. Sotekmece je nekoliko potolažil s tem, da jim je plačal eno „rundo“, iz ponosa seveda!

Za prvo mesto pri kegljanju: Po mesečni maši v Oberstenfeldu se Slovenci shajamo v novem farnem domu z modernim avtomatičnim kegljiščem. Medtem ko ženske kramljajo o svojih problemih pri mizah in se otroci podijo po prostoru, zagrabijo moški za krogle.

Kronika leta 1973: V letu 1973 je na našem področju prejelo 1000 rojakov „Našo luč“, 150 pa „Ognjišče“. Krstov je bilo 61, porok 16, smrtnih primerov 10. Na prire-

Decembra lani so povabili k tekmovanju tudi našega župnika. Morda so si mislili, da ga bodo pošteno „nakresali“. Pa so bili razočar-

Na adventnem večeru pri Požeševih v Neckarsulmu. Predbožično razpoloženje v naši izseljenski družini, ki se shaja k službi božji v Heilbronn. Tudi „Sveta noč“ je bila na vrsti.

Po maši v farnem domu v Oberstenfeldu. Možje in fantje tekmujejo na kegljišču.

svečk in v lesketu obeskov v vrednosti 50.— DM, tako da so se večje kar upogibale. Krasen pogled ne le za otroke, ampak tudi za odrasle! V obliki zvezde so ga obkrožale mize v božičnem zelenju in svečkah.

Ob tem razpoloženju smo najprej prisluhnili božičnim pesmim, nato pa igrali tombolo za drevesček. Dolgo je trajalo v dvorani napeto pričakovanje. Čim več števil je bilo klicanih, tem večje je bilo pričakovanje: „Morda pa bo drevesček le moj?“ Sreča se je

ditvah in družabnih večerih s predavanji je bilo navzočih preko 4000 ljudi. Mohorjeve kolekcije je vzelo 73 rojakov, 60 pa samo koledarje. Iz knjižnice je bilo izposojenih 485 knjig.

K naraščaju čestitamo: V Waiblingenu Antonu in Danici Rakuša k sinku Darku; v Esslingenu Adolfu in Anici Žnidarič k hčerki Ireni ter Štefanu in Nevenki Ujhazi k hčerkici Iloni; v Heubachu Vinku in Tereziji Tomažin k sinku Andreju

WÜRTEMBERG-OBERLAND

Novorojenčkom starega leta se je nazadnje pridružila še deklica Sandra, hči Franca Kordiš in Marije, roj. Poje, stanujočih v Ravensburgu, ki je bila krščena v tamkajšnji župni cerkvi Liebfrauenkirche 22. decembra. Z njo je število krstov pri nas v l. 1973 zraslo na 13. Bog daj, da bi to število pomenilo raje kaj dobrega kot slabega!

Božična polnočnica v kapeli mestne bolnišnice je imela razveseljivo veliko število udeležencev, čeprav jih je mnogo šlo domov; pri naslednjih praznikih se je pa to poznalo.

Miklavževa družina v Münchnu 1973

Rojaki, tisti, ki ste bili doma: upamo, da ste se vrnili polni lepih spominov na Božič, kot se obhaja v naši Sloveniji, in prav tako polni sveže volje, tudi tukaj v tujini še naprej delati za Boga, za svoje drage, za vseh časni in večni blagor!

MÜNCHEN

Božičnica je bila v zadnjem času naša najpomembnejša prireditvev.

Maše na božični dan se je udeležilo proti pričakovanju veliko naših ljudi — saj smo mislili, da so šli to pot malodane vsi domov.

Po maši smo pripravili v dvorani pri sestrah na Theatinerstraße domačo proslavo. Res je, da stoji dvorana le precej daleč od cerkve, res pa je tudi, da bi se kljub temu lahko božičnice udeležilo več ljudi.

Glavna misel prireditve je bila, pokazati slovensko obhajanje svetega večera in božičnega dneva. Z izvirnim besedilom in v doživetem nastopu nam je g. Marijan pričaral domačnost slovenskega Božiča. Božični evangelij je prebral g. Jernej, pa tudi svetonočne bajke nam je on povedal, oboje zelo prijetno. Vmes je bilo čuti svetonočne zvonove, pesem domačih orgel in domačega zbora, pa tudi vsi v dvorani smo zapeli, kadar nam je voditelj večera nakazal.

Oder je bil za spoznanje poglobljen s sivo zaveso, na njej je podoba brezjanske Marije nakazovala bogkov kot, na nizki mizi pred po-

dobu je stal križ pa petrolejka in družinsko sveto pismo, pred mizo so bile postavljene jaslice. Ob prizorišču se je dvigalo okrašeno in razsvetljeno božično drevesce.

Sledili sta tombola in loterija, potem pa pesem, družabne igre, veselje — za kar vse se moramo predvsem zahvaliti duhovnikoma p. Janezu in g. Feliksu. Naša socialna delavka nam je pripravila domačo potico in čaj, tako da je bilo občutje popolno.

Vsem, ki so nam pripravili tako lep večer, velik Bog plačaj!

Tečaji so po božičnih počitnicah spet stekli: nemški za odrasle, tečaj za ročna dela in oba slovenska tečaja, predšolski in šolski. Tudi *pevski zbor* se pridno vadi za naslednji nastop.

Krščeni so bili: Vesna Verlak, prvorojenka Marka in Ljudmile, roj. Vičar; Aleksander Gorenjc, prvorojenec Slavka in Marije, roj. Horvat; Martina Breclj, prvorojenka Vera in Milene, roj. Jensterle. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro!

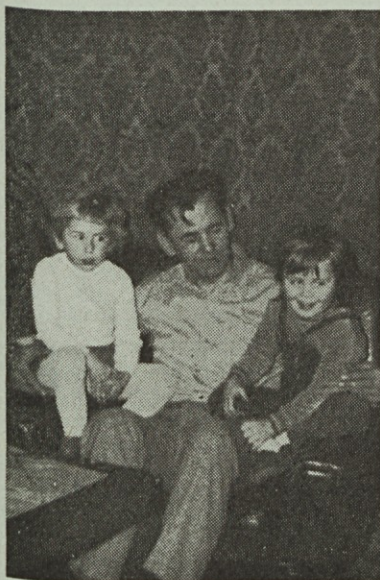
nizozemska

Slovenski mladinski zbor, ki ga z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo vodi holandski učitelj g.

Parklji so odnesli slovenskega župnika v Ingolstadt

Naš „uradni“ fotograf g. Zdravko Fric iz Garchinga pri Münchnu v vlogi dedka

Hamers, je 5. januarja t. l. praznoval prvo obletnico delovanja. Za to priložnost je odbor pripravil lepo slovesnost. Ob 15. uri so se rojaki iz vseh okoliških kolonij zbrali k službi božji, pri kateri je „Zvon“ lepo prepeval božične pesmi. Duhovnik je v svojem nagovoru naglašal pomen družinske vzgoje. Tudi glede izobrazbe v materinščini je družina prva in nenadosteljiva vzgojiteljica.

Na tej slovesnosti je bilo rečeno, da se bo naš mladinski zbor odslej imenoval „Škrjanček“.

Po službi božji je „Škrjanček“ ubrano zapel celo vrsto narodnih pesmi. Občudovati moramo mladino in še bolj učitelja, da sta v tako kratkem času opravili tako veliko delo.

„Škrjanček“ se je g. učitelju zahvalil za njegovo požrtvovalnost ter je njemu in njegovi gospe izročil skromno darilo.

Po slovesnosti smo videli plese Mladinske folklorne skupine, ki jo uspešno vodi g. Slavko Strman.

Kropivškovi godbeniki so nam zaigrali venček narodnih. Ko je godba utihnila, pa se je od omizja spontano dvignila naša narodna pesem. Prav prijetno je bilo.

Dolžni smo iskreno zahvalo in priznanje odboru, ki je vse skrbno pripravil.

Ob „Škrjančku“ bi si rojaki morali dobro spraševati svojo vest. Zanj največ žrtvuje učitelj, ki ni naše narodnosti. Z velikimi žrtvami in ljubeznijo skuša ohranjati in širiti slovensko kulturo med izseljenci.

A mi?

Koliko izdamo na leto za poštene slovenske knjige?

Koliko je npr. mohorjevka med nami?

Sijajni zgledi prof. Willemsa, učitelja Hamersa in številnih rojaki priateljstva naj nas prisilijo k razmišljanju.

Res je, marsikaj smo zelo dobro izpeljali. Hvala vam za razumevanje in sodelovanje. Toda so še cela področja sodobnega življenja, kjer smo še zelo na nizki stopnji. Ne mirujmo, dokler ne bomo v svojem času in razmerah odgovorno in zrelo nastopali kot ljudje, kot Slovenci in kot kristjani!

LINDENHEUVEL. — Vsakoletni družinski večer Družbe sv. Barbare je tudi letos lepo uspel. Glavno skrb za ta večer je prevzel g. Stanko Reberšek, za lepo muziko pa so skrbeli Kropivškovi. Tako je prav!

HOENSBROEK. — V lepem številu so se rojaki zbrali k polnočnici. „Škrjanček“ in „Zvon“ sta ubrano prepevala božične pesmi.

Društvo sv. Barbare zaradi bolezni mnogih članov letos ni organiziralo družinskega večera, pač pa so vsi člani dobili na dom 5-litrsko steklenico dobrega vina. Člani se predsedniku društva g. Jožku Resniku iskreno zahvaljujejo za pozornost.

švedska

Upam, da ste preživeli res mirne in osrečujoče praznike in zdravi začeli novo leto. Ne samo kristjani, vsi ljudje smo rojeni pod isto zvezdo, Kristusom, da bi On osvetljeval naše življenje vsako leto bolj in bolj.

Mnogi so že dobili zelene knjige, nekateri še čakajo. Še enkrat prosim, če bi bilo kaj narobe, kaj pozabljeno, sporočite mi, da napako popravim.

Ker v nekaterih krajih tisti, ki so se želeli srečati s slovenskim duhovnikom, zaradi slabega vremena v tem niso uspeli, bi vam rad predlagal sledeče:

Imam še na razpolago tako celovške kot celjske mohorjevke za leto 1974. Sporočite mi, da jih čimprej pošljem. Že naprej vem, da se bo še marsikaj drugega nabralo do mojega prvega potovanja takoj po Veliki noči k vam. Za vas je pa tudi koristno, da imate lep slovenski koledar in potrebnega dobrega berila. Karta zadostuje, seveda s točnim naslovom. Da vam prihranim nepotrebna pota, mi plačate pri našem prihodnjem srečanju.

Vaš Janez iz Münchna

švica

Končno se nam je izpolnila želja: Slovenska misija v Švici je v Zürichu dobila prostor za pisarno v Seebachu na Schaffhauserstraße 466 nasproti cerkve Maria Lourdes. Pisarna bo v prvem nadstropju nad trgovino Pitto-Markt. Čaka nas še precej dela, preden bo urejena. Čakamo na elektromonterja, da bomo imeli najprej luč in telefon, kar je najvažnejše, nato sledi nakup potrebne opreme in drugo, kar spada zraven. Prostor je 42 kv. m velik in ima to veliko prednost, da v celi trinadstropni stavbi ni stanovančev, ker so sami uradi, zato ne bo

Naši rojaki v Švici ob priliki romanja v znameniti Einsiedeln. Na sliki so večinoma rojaki iz Vipavske doline.

mo motili nikogar ob večernih urah, ko bodo pevske vaje ali sestanki. Da je Centralna komisija za kanton Zürich ugodila Slovenski misiji in sprejela plačilo stroškov

za najemnino, so naši rojaki z navdušenjem pozdravili.

Za božične praznike je mnogo naših ljudi odšlo domov. Eni so se poslužili svojih vozil, drugi so potovali z vlakom, mnogi so se poslužili tudi letala. Bili smo mnenja, da bodo naše slovenske maše ob praznikih slabo obiskane. Nasprotno! Imeli smo v Zürichu polnočni-

co že ob 9. uri zvečer ob izredno lepi udeležbi. Istotako je bila izredna udeležba pri mašah po drugih postojankah. Razveseljivo pa je bilo to, da smo tokrat imeli tudi veliko obhajancev med sv. mašo.

Krsti: V Winterthuru sta bila krščena Mojca Živec, hči Milana in Terezije, roj. Koprivc, in Roman Bitežnik, sin Alojzija in Helene, roj. Gašpar. V Rapperswilu/SG je postala otrok božji po sv. krstu Tatjana Pegan, hči Zvonka in Jožice, roj. Tomažin, iz Stäfe/ZH. Zadnja v letu 1973 pa je bila krščena v Zürichu Apolonija Arčan, hči Ivana in Marjane, roj. Resnik, iz Wallisellena/ZH. Staršem naše čestitke, novorojenčkom pa želimo vse dobro v življenju!

V letu 1973 je bilo v Švici krščenih 34 slovenskih otrok, od teh je 19 dečkov in 15 deklic. Bilo je še več novorojenčkov, ki so pa bili krščeni v domovini, teh pa Slovenska misija nima zapisanih v krstni knjigi.

Porok smo imeli 11 v Švici, 12 parov pa se je poročilo doma, morda še več in zanje ne vemo.

slovinci ob meji

KOROŠKA: Z odsko prireditvijo dramatisiranega Pregljevega romana „Tolminci“ je v celovškem Mestnem gledališču gostovalo Stalno slovensko gledališče iz Trsta. Igralci so s to predstavo dokazali, da je ta gledališka skupina ena najboljših v slovenskem prostoru. Istočasno se je ponovno dokazala potreba po lastni slovenski gledališki hiši v Celovcu. — V okviru Koroških kulturnih dni so nastopili v celovškem Domu glasbe štirje slovenski literati. Kontakt med njimi in občinstvom je bil topel, njihovo branje resnično doživeto, za kar so bili deležni prisrčnih aplavzov številnega občinstva.

TRŽAŠKA: Slomškov dom v Bazovici je pripravil prireditev, posvečeno spomenu tolminskih puntov. Nastopila je mladina z recitacijami in petjem, ansambel „Kondor“ in ženski sekstet „Planika“ iz Gročane. Mladi člani Slovenskega odra pa so podali igro s tematiko, ustrezno prireditvi. — V Ricmanjah in Bazovici je nastopilo Slovensko kat. prosv. društvo „Hrast“ iz Doberdoba z Maeterlinckovo trodejancko „Stilmondski župan“. Burno ploskanje občinstva je bilo najboljšje zadoščenje igralcem za njihovo doseženo poustvarjanje. — Po blagoslovitvi obnovljenih orgel v Ricmanjah je največji slovenski orgelski virtuoz Hubert Bergant imel koncert, med katerim je pokazal vrline in možnosti teh orgel. Med koncertom sta sodelovala tudi dva domača zbora. — V okviru večerov Društva slovenskih izobražencev so predstavili „Svete pesmi“ Alessandra Manzoniija v prevodu pesnika Vinka Beličiča. — Stalno slovensko gledališče je uprizorilo v Kulturnem domu dramo „Kaplan Mar-

tin Čedermac“, ki jo je po znamenem Bevkovem romanu dramatisiral Boris Grabnar. Številno občinstvo je ugodno sprejelo igro, zlasti pa lik beneškega kaplana. Prisotni so tudi bili duhovniki iz Beneške Slovenije. — V Marijinem domu so članice Marijine družbe in en skvt uprizorili trodejancko „Dobrota“. Vse igralko in igralec so svoje vloge odlično predstavili v zadovoljstvo vseh.

slovinci po svetu

KANADA: Na slovenskem letovišču pri Boltonu so prostovoljci začeli zidati novo dvorano, ki se bo imenovala „Baragov dom“. Dvorana je že pod streho in so začeli z delom notranje ureditve. Daroval-

cev je veliko, največji darovalci pa so razni obrtniki, zidarji, tesarji, vodni inštalaterji, ki opravljajo ob sobotah in nekateri tudi med tednom delo zastoj. — Župljani župnije Brezmadežne se pripravljajo na zidavo povečanja farne dvorane, ki je zaradi velike nji-

hove dejavnosti postala premajhna. Nabrali so že veliko darov in upajo, da bodo z zidanjem kmalu začeli. — V tej župniji so gostovali učenci slovenske župnijske šole iz Hamiltona z igro „Od zibel do groba“, ki prikazuje veličino škofa Slomška.

BRAZILIJA: Ker Slovenci v Sao Paulu nimajo ne lastnega doma ne lastne pristave, so se za martinovanje zbrali na Črnugljevi pristavi na povabilo gospodarja, ki je tudi ta dan godoval. Prebili so lep dan, kakršnih nimajo veliko tamkajšnji Slovenci.

Poštni nabiralnik

PRAVICE NAŠIH DELAVCEV V ZR NEMČIJI

Kot zvest bralec „Naše luči“ sem bral v zadnji številki članek o pravicah naših delavcev v ZR Nemčiji. Namenil sem se, da Vam o tem nekaj napišem.

Pred štirinajstimi leti sem prišel z ženo v Nemčijo za delom in boljšim zaslužkom. Delal sem v raznih kovinskih tovarnah kot rezkar. Naselil sem se v Berlinu in dobil mesto v majhni kovinski tovarni.

V začetku so me še kar prijazno sprejeli, ker so nujno potrebovali kovinorezkarja. Že po nekaj dneh dela v tej tovarni so me pa začeli nemški kolegi spraševati, zakaj sem odšel iz Jugoslavije, in mi dopovedovati, da smo Jugoslovani nesposobni. Ker sem po značaju samozavesten in sem dobro govoril nemško, sem jim dal na to primeren odgovor.

Ker sem denar zelo potreboval in ker je podjetje vse potrjene izboljšave v proizvodnji dobro plačevalo, sem sklenil, da poskusim z nekaterimi izboljšavami na svojem stroju in na drugih. Naredil sem risbe in napisal navodila, ki naj bi delavcu delo znatno olajšalo, proizvodnjo pa zvečala skoraj za polovico. Konstruktorji v podjetju so moj izum sprejeli, šef mi je dal zelo lepo nagrado.

To je tako razdražilo nemške kolege in celo mojstra, da so najeli in plačali dva močna mlada Španca, ki sta me na poti iz tovarne napadla in me do nezavesti pretepla. Dalj časa sem moral bi-

ti v bolnici zaradi pretresa možganov.

Po prihodu iz bolnice sem najel advokata in vložil pritožbo na sodišču v Berlinu. Vse je obviselo v zraku, ker sta Španca neznankam pobegnili. Advokata in sodne stroške sem moral plačati sam, ker je vodstvo tovarne odklonilo vsako sodelovanje v mojo korist.

Res je, da ima vsak tuji delavec na delovnem mestu nekakšno pravico, ali kaj to pomaga, ko ostane ta pravica tolikokrat le na papirju!

Vsakemu novincu bi svetoval, naj se najprej nauči vsaj za silo nemščine, delo naj si poišče v večjih tovarnah, kjer je več Jugoslovanov, in stikih z Nemci pa naj bo zelo previden, ker nekateri med njimi gledajo na tuje delavce zviška in jih izkoriščajo.

Ko včasih obiščem naše delavce po barakah, se mi nudi zelo žalostna slika: kaj vse morajo pretrpeti za marko! Dosti boljše bi bilo za vse ljudi iz Jugoslavije, da bi bilo zanje dosti dela doma in se ne bi bilo treba izpostavljati izkoriščanju v tujini.

G. P., Berlin

ALI RES SLOVENSKA DUHOV- ŠČINA KOGA PRI DELU OVIRA?

V ljubljanskem verskem tedniku „Družina“ (Božič 1973) sem zasledil tale zapis:

„V ‚Tovarišu‘ z dne 10. decembra smo brali reportažo o zdomcih. Zanima nas, čemu je ta revija pod Gerjovičevo sliko zapisala njegove besede: ‚Slovenska duhovščina nas ovira pri delu‘. S tako napihnjeno frazo, ki jo Gerjovič ali časnikar ne dokazeta niti ne razložita, prav gotovo ne bosta pritegnila h kulturno-prosvetnemu delu naših zdomcev. Ali niso take izjave dobro

premišljene, kot tista vprašanja v zadnjih križankah in ugankah slednjega časa, ki spodbujajo reševalce k iskanju besed, ki pomenijo ‚zaničevanje duhovnika‘ in vere? — Janez Petelin, Obereck.“

Živim na Bavarskem in poznam tov. Gerjoviča že nekaj časa. Če se vam zdi, da bi bilo koristno zlasti za naše ljudi na Bavarskem, vam lahko pošljem célo dokumentacijo o njem (njegove izjave na prireditvah in njegove izjave raznim revijam, kjer bom seveda povedal, kaj je pri teh izjavah resnica, kaj laž). G. P., München

ALI SMO RES ŠLI DOMOV NA NOVOLETNE PRAZNIKE?

Vsako leto ponovno se za božič čudim, kako da je tukaj v ZR Nemčiji po železniških postajah na vseh lepakih za tuje delavce v njih jeziku napisano, da gredo domov na božične praznike, le na Jugoslovanom namenjenih (mimogrede povedano: slovenskih letakov še ni bilo!) stoji, da gredo domov na novoletne praznike.

Kako je to? Saj vsi vemo, da gremo domov za Božič, in marsikdo je za Novo leto že nazaj. To, da tistih 5% komunistov doma, ki so si privzeli oblast, Božiča ne prizna, je lahko njihova osebna pravica — ampak res le njihova osebna. Da bi pa drugim vsiljevali svojo zмотo, to je vendar za 20. stoletje nekaj nezaslišanega. In če to delajo doma, človek še nekako razume, čeprav je tudi to nazadnjaško; a v tujini, v tujini!

Mislil sem, da bi zahodnonemške oblasti to laž na plakatih popravile, ko bi za to vedele. Mogoče bi bilo prav, da jih na to opozorimo. Jaz vsaj jih že mislim.

P. Z., Stuttgart

POCENI VABE!

Po nemški televiziji sem slišal, da je jugoslovanski predsednik Tito izjavil, da želi svoje delavce, katerih je en milijon v zapadni Evropi, poklicati nazaj, ker bo doma dovolj delavnih mest zanje. Meni, ki sicer nisem izurjen na gospodarskem področju, se zdi taka izjava precej poceni, če ne celo smešna. To utemeljim takole:

Iz Jugoslavije bi šlo še en milijon delavcev ven, če bi našli delo v svobodnem svetu, kjer delavec dvakrat toliko zasluži kot v Jugoslaviji.

Jugoslavija dobiva po naših delavcih milijone tujih deviz, ki jih nujno potrebuje. Če mislim tu samo na Ljubljansko banko, koliko zasluži na račun naših delavcev v tujini!

Naši delavci iz Nemčije in drugih držav dajo podjetjem doma veliko zaslužiti, ko jim prepustijo gradnjo svojih hiš. Mislim, da bi na marsikateri parceli, kjer danes stojijo čedne hiše, še danes trava in plevel rastle, če naši ljudje ne bi šli po denar — recimo samo v Nemčijo.

Kar ne morem si misliti, da bi kaka vlada v Jugoslaviji sploh mogla in hotela zapreti te kanale, ki podpirajo njeno gospodarstvo. Denar ima pač vsak rad, saj ne pravijo zastonj, da je denar svetá vladar! Zato mislim, da na Titove izjave ne moremo dati prav nič.

Poleg teh omenjenih stvari pa moram še pripomniti, da bi naši delavci, ki so navajeni dobrih plač in svobodnega življenja, bili doma le slaba propaganda, ker bi se stežka vživeli v komunistični način gospodarjenja in reda. Jaz živim nad deset let v Nemčiji, pa mi še niso grozili s kako policijo. Več naših delavcev pa se po božičnih počitnicah zopet pritožuje, da jih je doma čakalo pismo, naj se javijo na tajni policiji. Ne, to ni več red za nas!

Končno pa mislim, da naj nam prepustijo, kdaj bomo šli domov,

saj smo odrasli in imamo že dovolj življenjskih izkušenj, kako se služi kruh.

Slovenec iz Nemčije

MOJA POT K SLOVENSKI MASI — PET UR PEŠ

Nam zdomec pomeni slovenska maša veliko. Hvala Bogu, da nam je dana skoraj vsako nedeljo možnost, da se je udeležimo. Kako nam je pri srcu toplo, ko v cerkvi, daleč v tujini, skupno zapojemo slovensko pesem Mariji na čast! Kar navadili smo se že, da se vsako nedeljo zberemo pri slovenski službi božji. Tja prihajamo iz bližnjih in oddaljenih krajev, z avtom, z vlakom ali peš. Ker pa je v zadnjem času nastala, vsled pomanjkanja bencina, splošna prepoved vožnje z avtomobili ob nedeljah, moramo iskati druge možnosti prevoza. Eno najsigurnejših prevozov pa so tudi naše noge, ki smo jih nekoč mnogo več uporabljali.

Na kratko bom opisal, kako sem potoval k slovenski maši v Esslingen zadnjo nedeljo v novembru letos. Ko sem zvedel, da bo veljala to nedeljo splošna prepoved za vsa vozila, sem se odločil, da bom to nedeljo poromal peš v približno 15 km oddaljeni Esslingen k maši. Veselil sem se tega in želel sem si le še, da bi bilo vreme lepo.

Končno je prišla nedelja. Bil pa ni to lep, pozno jesenski dan, ampak hladen, deževen dan. Ves dan je deževalo in bilo je zelo vetrovno. Vse dopoldne sem premišljeval, ali naj se podam na pot v takšnem vremenu. Želja, da se udeležim slovenske maše, pa je premagala vse premisleke in tako sem ob enih popoldne odšel z doma. Ceste so bile povsem prazne in tako sem lahko svobodno korakal tudi po cestiščih, kamor bi sicer ne mogel niti stopiti. Pot me je vodila navzgor, navzdol po cestah travnikih in gozdovih. Vso pot je bil dežnik moj zvesti sprem-

ljevalec, ki sem ga moral prividno balansirati, da mi ga ni odnesel veter.

Ko sem prišel približno na pol poti, sem se odločil, da grem naravnost v gozd, ker sem računal, da bi s tem prihranil nekaj kilometrov. V gozdu je bila tišina. Slišal sem le kapljice dežja in prve snežinke. Tu in tam je padel orumenel list z drevesa in trudno legel k zadnjem počitku na zemljo.

Ker je čas mineval, pred seboj pa sem imel še dolgo pot, sem pospešil korake. Vedno hitreje sem hodil, vendar gozda ni in ni bilo konca. Še vedno sem bil prepričan, da sem na pravi poti, vendar se mi je čedalje bolj čudno zdelo, kajti po zemljevidu sodeč, bi moral biti že davno na cilju. Minute so minevale in zato me je zaskrbelo, če ne bom dosegel svojega cilja. In res ob peti uri, ko bi bil moral biti v Esslingenu, sem taval še vedno po gozdu.

Ob pol šestih sem končno prišel iz gozda ves moker in do kolena blaten. Šel sem po poti naprej in na moje veliko začudenje prišel v povsem drug kraj. Sedaj sem končno spoznal, da sem bil zašel na napačno pot. Potrt, ker nisem dosegel svojega cilja, sem korakal proti domu. Bil sem žalosten, ker nisem mogel to nedeljo prinesiti svojega daru na oltar. Na povratku pa sem se odločil, da bom molil rožni venec in prosil Boga, da sprejme mojo daritev, ki sem jo tokrat doprinesel na svojstven način. Tako sem tudi storil. Zdelo se mi je, da ne čutim več tiste utrujenosti kot prej. V moje srce se je naselil neki blaženi mir in zadovoljstvo.

Ko sem prispel domov, sem ugotovil, da nisem imel v čevljih samo vode, ampak tudi precej blata. Kljub temu pa sem bil vesel, da sem lahko ta dan nekaj daroval Bogu, če ne z udeležbo pri sveti maši, pa vsaj s to žrtvijo. Spoznal sem tudi, da lahko Boga častimo ne samo z molitvijo, ampak tudi z vsakim dejanjem, če mu le dodamo dober namen.

Janez Operčkal

graham green

moč in sijaj

roman

Roman „Moč in sijaj“ (1940) je eno najboljših del angleškega spreobrnjenca h katolicizmu Grahama Greena. Pisatelj je z njim posegel v zadnja vprašanja katoliške vere. Zunanji dogodki v romanu so samo povod za reševanje teh vprašanj.

Romana zlasti mnogi katoliki niso razumeli. Površnega bralca bo pritegnil samo zunanji potek dogodkov v romanu, prezrl pa bo tisto, kar je pisatelj v resnici hotel povedati. Ob propadlem duhovniku je Green hotel pokazati božjo moč in božji sijaj, ki se razodeva v človeku: čim bednejši je človek v svojem bivanju, tem bolj potreben mu je Bog in tem bolj nedoumljiva sta božja moč in sijaj.

Kot človek in duhovnik je glavni junak brez časti in dostojanstva, preganjan in ponižan. Toda duhovnik ostane ven-

darle zvest svojemu poklicu: ne beži, kakor so bežali drugi, dokler more dajati ljudem Boga.

Dosedanja vsebina:

V eni izmed mehiških držav so prišli komunisti leta 1926 na oblast in prepovedali vsako versko delovanje. Duhovniki so deloma zbežali s svojim škofom vred, nekatere so postrelili, ostal je le še padre José, ki se je pokoril guvernerjevemu odloku in se poročil, in pa še en duhovnik, ki se potika od vasi do vasi, uči otroke krščanskega nauka, jih krščuje, mašuje, spoveduje, obhaja in krščansko pokopava ljudi. Oblast ga preganja, razpiše nagrado na njegovo glavo, policija jemlje talce v vaseh, kjer se je skrival.

Pravkar se je ta duhovnik, ki je glavni junak romana, hotel umakniti z zadnjo ladjo pred jesenskim deževjem iz glavne mesta omenjene države. V pristanišču se je slučajno spoznal z angleškim zobozdravnikom, ki že precej let tu živi in dela, šel k njemu domov, tja pa je tudi kakor po slučaju prišel neki otrok prosit pomoč za svojo umirajočo mater. Tako so se duhovniku podrli načrti o pobegu, moral je ostati.

Poročnik na policijski postaji istega mesteca se je zagrizel v to, da uniči Cerkev v tej državi in da ujame tega zadnjega duhovnika.

Kapitan Fillows si je pel na glas, medtem ko je mali motor brnel na kljuno čolna. Na obeh bregovih so se mu približali nasadi bananovcev. Iz blata se je vzdignilo nekaj lahkih pritličnih hiš, kritih s slamo, obdanih z verando.

Povzpel se je k svojemu bungalovu. Na ploščici na vratih je bilo napisano „Srednjeameriška družba za banane“.

Hrupno se je pognal skozi neka vrata in zavpil: „Očka je doma.“

Prestrašen ozek obraz je pokušal proti njemu skozi mrežo za komarje. Gospa Fellows je trznila nazaj v šotor iz belega muslina.

„Kje je Coral?“

„S policistom je,“ je rekla gospa Fellows.

„S policistom? S kakšnim policistom?“

„Prišel je sinoči in Coral ga je pustila spati na verandi. Nekoga išče, je rekla.“

„Tukaj?“

„Častnik je. Svoje ljudi je pustil v vasi.“

Nič ni bil prepričan, ko je dejal: „Coral je še otrok.“

Coral je stala med vrati in ju opazovala z izrazom neznanse odgovornosti v pogledu. Bila je zelo mlada — okoli trinajst — in v teh letih se človek ne boji mnogih reči.

Coral ni nikoli govorila nepremišljeno, le da so se mu odgovori zdeli včasih odgovori divjine... Zrastli so iz edinega življenja, ki ga je pomnila, tega tukaj. Močvirje in jastrebi in nikjer nobenega otroka, le nekaj malega v vasi, otrók, ki so imeli trebuhe napihnjene od glist in ki so jedli nesnago z rečnega brega, kot da niso ljudje.

Fellow se je dal peljati Coral neradovoljno na popoldansko sonce. Policijski častnik je stal pred verando.

„No, poročnik?“ je vedro rekel kapitan Fellows.

„Iščem nekega človeka,“ je rekel poročnik. „Videli so ga v tej okolici.“

„Tu ne more biti.“

„Tako mi pravi tudi vaša hči.“

„Ta že ve.“

„Iščemo ga zaradi zelo hudega prestopka.“

„Umor?“

„Ne. Izdajstvo.“

„Oh, izdajstvo!“ je rekel kapitan Fellows in njegovo zanimanje je povsem splahnelo: vsepovsod je bilo toliko izdajstva.

„Duhovnik je. Prepričan sem, da ga boste takoj priglasili, če bi se pokazal.“

„Menda že.“

Poročnik se je mahoma zasukal na peti in odkorakal po stezi, ki je držala proti vasi.

„Nisem mu pustila, da bi preiskoval pri nas.“

„Kako si ga zadržala?“

„Rekla sem, da bom naščuvala

pse nanj in da se bom pritožila pri poslaniku. Neljubo bi mi bilo, da bi me tak človek ujel na laži.“

„Na laži? Bog v nebesih!“ je rekel kapitan Fellows, „ja menda ne misliš reči, da je tukaj?“

„Seveda je tukaj,“ je rekla Coral.

„Kje?“

„Na velikem skednju,“ je pojasnila prijazno. „Nismo mogli pustiti, da bi ga ujeli.“

„Ali mama ve o tem?“

Uničujoče odkritosrčno je rekla: „Oh ne. Njej nisem mogla zaupati.“

„Dobro bo, da ga mi pokažeš.“

Vzela je iz žepa ključ in odklenila veliki skedenj, na katerem so spravljali banane, preden so jih poslali po reki v pristanišče. Kapitan Fellows je vzel električno svetilko in osvetlil z njo nekoga v strgani temni obleki: majhnega moža, ki je mežikal in ki bi se moral obriti.

„Kdo ste?“ je rekel kapitan Fellows.

„Govorim angleško.“ Mož je stiskal k sebi majhno aktovko.

„Tu nimate ničesar iskati!“

„Ne,“ je rekel mož, „ne.“

„To nima nič opraviti z nami,“ je rekel kapitan Fellows. „Tujci smo!“

Mož je rekel: „Seveda. Odšel bom.“ Stal je in pobešal glavo.

Kapitan Fellows se je malo omeščal. Rekel je: „Bolje bo, da počakate teme. Saj ne želite, da bi vas ujeli.“

„Ne.“

„Ste lačni?“

„Malo. Pa nič za to. Če bi mi hoteli narediti uslugo...“

„Kaj?“

„Malo žganja.“

„Že tako zaradi vas dovolj kršim postave,“ je rekel kapitan Fellows. Odkorakal je s skednja, čuteč se dvakrat večjega, ko je pustil malo, zgrbljeno postavo v temi med bananami. Coral je zaklenila duri in mu sledila. „Kakšna vera,“ je rekel kapitan Fellows, „da prosiš za žganje! Brez sramu!“

„Pa ti ga včasih piješ.“

„Draga moja,“ je rekel kapitan Fellows, „ko boš starejša, boš razumela razloček med tem, da po-

piješ malo žganja po večerji, in pa tem, da si ga potreben.“

„Ali mu lahko odnesem malo piva?“

„Ti mu ne boš ničesar nosila.“

„Na služabnike se ni mogoče zanesti.“

Bil je brez moči in besen. Rekel je: „Zdaj vidiš, v kakšne škripce si nas spravila.“ Težko je odkorakal nazaj v hišo.

Tema se je spustila kakor zator.

Coral je položila piščančja bedra in hlebček na tla in odklenila duri. Pod pazduho je nosila steklenico piva. Spet je tako zašušljalo v temi: šum prestrašenega človeka. Rekla je: „Jaz sem,“ da ga umiri, vendar ni prižgala ročne

Vse je belo zdaj...

svetilke. „Tukaj je steklenica piva in nekaj jedi.“

„Lepa hvala. Lepa hvala.“

„Policija je zapustila vas — proti jugu. Najbolje bo, da greste na sever.“

Ni ji odgovoril.

S hladno otroško radovednostjo je vprašala: „Kaj bi naredili z vami, če bi vas našli?“

„Ustrelili bi me.“

„Gotovo ste zelo prestrašeni,“ je rekla z zanimanjem.

„Prestrašem sem, ja,“ je rekel in se spotaknil ob šop banan.

„Ali ne morete zbežati iz dežele?“

„Poskusil sem. Pred mesecem dni. Ladja je bila na tem, da odplave, in tedaj so me nekam poklicali.“

„Nekdo vas je potreboval?“

„Ni me potrebovala,“ je rekel bridko. „Vidiš, kako sem nevreden, ko tako govorim!“

„Česa nevreden?“

Stisnil je aktovko k sebi in rekel: „Ali mi lahko poveš, v katerem mesecu smo? Ali je še februar?“

„Ne. Sedmi marec je.“

„Poredkoma srečujem ljudi, ki to vedo. To se pravi, še en mesec, šest tednov, preden pride deževje.“ Nadaljeval je: „Ko pride deževje, sem skoraj varen. Policija ne more hoditi toliko okoli, veš.“

„Deževje je najboljšo za vas?“ je vprašala.

„Oh, ne, ne. Deževje pomeni, da bom živel še šest mesecev tako kot zdaj.“ Oglodoval je piščančje bedro.

Duhala je njegovo sapo: bila je neprijetna kot nekaj, kar je predolgo poležavalo v vročini.

„Rekel je: „Ljubše bi mi bilo, da me ujamejo.“

„Pa kaj se ne morete kar predati?“ je vprašala.

Rekel je: „Kaj pa bolečina? Da bi si takó izbral trpljenje, to ni mogoče. In moja dolžnost je, da se ne dam ujeti. Mojega škofa ni več tukaj, veš. Tu je moja župnija.“ Našel je hlebček in začel požrešno jesti.

Coral je slovesno rekla: „To je problem.“ Slišala je, kako je zaklokotalo, ko je pil iz steklenice.

Rekel je: „Škof je v Mexico Cityju. Kaj se ti zdi, ali sploh kdaj pomislijo name? Saj niti ne vedó, da sem živ.“

Rekla je: „Seveda bi lahko zatajili.“

„Ne razumem.“

„Zatajili svojo vero,“ je rekla.

„To je nemogoče,“ je rekel. „Nobene možnosti ni. Duhovnik sem. To ni v moji moči.“

„Kakor materino znamenje,“ je rekla. Slišala je, kako je obupano srkal iz steklenice. Rekla je: „Mislilim, da bi našla očetovo žganje.“

„Oh ne, krasti ne smeš.“ Popil je pivo: dolg steklenast žvižg v temi. Gotovo je izpil do zadnje kaplje. Rekel je: „Iti moram. Pri priči.“

„Zmerom se lahko vrnete semkaj.“

„To bi tvojemu očetu ne bilo prav.“

„Ni treba, da bi vedel,“ je rekla. „Jaz bi lahko skrbela za vas. Moj soba je ravno nasproti tem durim. Samo na okno mi potrkate. Potrkati morate trikrat.“

Rekel je: „Zelo si dobra. Ali boš molila zame?“

„Oh,“ je rekla, „v to ne verujem.“

„Ne veruješ v molitev?“

„Ne verujem v Boga, veste, izgubila sem vero, ko mi je bilo deset let.“

„Joj, joj!“ je rekel. „Potem bom molil jaz zate.“

„Dajte,“ je rekla pokroviteljsko, „če želite.“

„Zbogom, otrok moj,“ je rekel. Spotaknil se je med durmi.

„Zbogom!“ je rekla. „Upam, da jim boste ubežali. Če vas ubijejo, jim ne odpustim, nikoli.“

Na jasi je stalo pol tucata koč iz blata in šibja: dve sta razpadali. Ženske so živele v dveh kočah, svinje v tretji; v zadnji še nerazpadli, kjer je bila spravljena koruza, je živel starec z dečkom in krdelo podgan. Starec se je zdel s svojimi belimi lasmi, z belo ščetinasto brado in z rokami, ki so bile rjave in krhke kakor listje minulega leta, nekaj neizmerno trajnega. Že leta in leta je bil star.

Tujec je prišel na jaso. Nosil je nekaj, kar so bili nekoč mestni čevlji, črni in konicasti: ostali so le še oglavi, tako da je hodil pravzaprav bos. Oblečen je bil v srjaco in črne raztrgane hlače in nosil je aktovko. Stopil je naprej po jasi, upiraje oči v tla in z zgrbljenimi rameni, kakor da se čuti izpostavljen.

Starec mu je prišel naproti: prijel je tujca za roko in jo poljubil. „Ali lahko dobim mrežnico za čez noč?“

„Oh, oče, mrežnico morate iti

iskat v mesto. Tu mora biti popotnik zadovoljen s tistim, kar dobi.“

„Nič zato! Kakršen koli prostor, kjer lahko ležem. Ali mi morete dati malo žganja?“

„Kave, oče. Ničesar drugega nimamo.“

„Malo za pod zob?“

„Ničesar nimamo.“

„Nič ne dé.“

Odšepal je proti koči. Notri je bilo od kolen navzgor temno: počasi je na tleh dogoreval ogenj. Polovico prostora je zavzemal kup koruze: med suhim zunanjim listjem so šuštele podgane. Tu je bila postelja, narejena iz prsti, prekrita z rogoznico, in dva zaboja sta bila za mizo. Tujec je legel in starec je vstopil za njim in zaprl duri.

„Ali je varno?“

„Fant bo pazil. Ve, kaj je treba.“

„Ali ste me pričakovali?“

„Ne, oče. Ampak pet let je minilo, odkar smo videli duhovnika... Nekega dne se je to moralo zgoditi.“

Nemirno je zaspal in starec je počepnil na tla in s sapo razpihaval ogenj. Nekdo je potrkal na duri in duhovnik je planil pokonci.

„Nič ni,“ je rekel starec. „Samo vaš kava, oče.“

Prinesel mu jo je, sivo koruzno kavo, ali duhovnik je bil preveč utrujen in ni mogel piti. Popolnoma pri miru je ležal na boku: iz koruze ga je gledala podgana.

„Ta fant še ni bil krščen, oče. Duhovnik, ki je bil nazadnje tukaj, je zahteval dva pesa. Jaz sem imel samo enega. Sedaj imam samo petdeset centavov.“

„Jutri,“ je trudno rekel duhovnik.

„Ali boste zjutraj brali mašo, oče?“

„Da, da.“

„In spoved, oče, ali nas boste spovedali?“

„Da, samo najprej me pustite spati.“

„Denarja nimamo, oče, da bi ti ga dali. Oni drugi duhoven, padre José...“

„Dajte mi namesto tega nekaj obleke,“ je rekel nestrpno.

„Ko pa imamo samo tisto, kar nosimo.“

„Vzemite v zameno mojo.“

„Če mora biti, oče.“

Duhovniku so se spet zaprle oči.

„Po petih letih se ima človek veliko spovedati.“

„Ali me ne moreš pustiti pet minut spati?“

Starec je tiho rekel: „Tako škoda bi bilo, ko bi vojaki prišli, preden smo utegnili... tako breme na ubogih dušah, oče...“

Duhovnik se je spravil kvišku, opiraje se z rameni ob steno, in divje rekel: „Prav. Začni. Spovedal te bom. No, le daj. Nikar ne trati časa. Pohiti.“

Duhovnik je slonel ob steni s podvitimi nogami pod seboj. Starec je s težavo spravljal na dan svoje grehe.

„Dobro se pokesaj,“ je rekel duhovnik, „in izmoli, izmoli — ali imaš molek? — torej izmoli veseli del rožnega venca!“ Oči so se mu zaprle, ustnice in jezik so se mu zatikali pri odvezi, niso končali... sunkoma se je spet zbudil.

„Ali smem pripeljati ženske?“ je govoril starec. „V petih letih...“

„Oh, naj pridejo! Naj pridejo vse!“ je jezno zavpil duhovnik. „Vaš služabnik sem.“

Položil si je roko na oči in se razjokal.

Starec je odprl duri: šel je čez jaso k ženskima kočama in potrkal. „Pridite,“ je rekel. „Spovedati se morate. To je edino vljudno do častitega očeta. Zelo svet oče je to. Zdaj joče v moji koči nad našimi grehi.“

Pregnal jih je ven: druga za drugo so se odpravljale čez jaso proti koči: starec pa se je spustil po stezi proti reki, da zamenja dečka, ki je prežal pri brodu zaradi vojakov.

Padre José je stopil skozi velika klasična vhodna vrata, na katerih je bilo s črnimi črkami napisano „Tišina“, na božji vrt, kakor so temu pravili ljudje. Življenje se je povsem umaknilo od tod.

Ker je bil padre José zelo zajeten, je stopal med grobovi zelo počasi. Tu je bil lahko sam, otrok

ni bilo blizu, in lahko si je obujal rahel občutek domotožja, in to je bilo še zmerom boljše, kot da bi ne čutil ničesar. Pokopal je bil nekatere izmed teh ljudi. Njegove male vnete oči so se obračale sem in tja.

Ko je prišel okoli velikanske sive grobnice, je odkril, da ni sam. Na robu pokopališča, zraven zidu, so kopali grob: dva moža sta naglo delala. Zraven njiju sta stala neka ženska in neki starec. Ob nogah jim je ležala otroška krsta.

Vsi so za trenutek postali in se ozrli v padra Joséja, ta pa se je umikal nazaj proti veliki grobnici, kakor da jih je zmotil.

Nekdo je rekel: „Oče!“

Padre José je roteče vzdignil roko, kakor da skuša povedati, da ga ni tukaj, da je odšel, proč, da ga ne vidi.

Starec je rekel: „Padre José.“

Potuhnil se je in se odmikal od njih.

„Padre José,“ je ponovil starec. „Eno molitev?“

„Nemogoče,“ je rekel padre José.

„Včeraj je bil dan njene patronne,“ je rekla žena, kakor da bi bilo zato kaj drugače. „Pet let ji je bilo.“

„Obžalujem.“

Starec je odrinil krsto z nogo, da bi se laže približal padre Joséju. „Ne vsega obreda, razumete, eno samo molitev. Bila je nedolžna,“ je rekel.

„To je proti postavi.“

„Ime ji je bilo Anita,“ je nadaljevala žena. „Bila sem bolna, ko sem jo dobila.“

„Postava...“

Starec si je položil prst ob nos. „Na nas se lahko zanesete. Saj gre samo za kratko molitev. To je njena mati, to oče, to stric. Na nas se lahko zanesete.“

In prav tu je bila težava: na nikogar se ni mogel zaneseti. Kakor hitro bi se vrnili domov, bi se eden ali drugi izmed njih gotovo začel hvatiti.

Ves ta čas je hodil zadenjsko, prepletal svoje zalite prste, odkimaval, toliko da ni padel v novo jamo. Bilo ga je strah in ven-

dar mu je v grlu drhtel čuden ponos, ker so ga spet imeli za duhovnika, se vedli spoštljivo do njega. „Ko bi mogel,“ je rekel, „otroci moji...“

Žena se je razjokala, suho, brez solz, z glasom nečesa, kar je ujetu v past in želi, da bi bilo izpuščeno. Starec se je spustil na kolena, iztegujoč roke. „Padre José,“ je rekel, „nikogar drugega ni...“ Gledal je, kakor da prosi čudeža.

Padre Joséja je obšla neznanjska skušnjava, da bi tvegala in izmolil molitev nad grobom. Naredil je dolgo znamenje križa po zraku. Potem se je kakor mamilo povrnil strah. Obupano se je zgrudil na kolena in jih poprosil: „Pustite me pri miru!“ Rekel je: „Nisem vreden. Ali ne vidite? Strahopetec sem.“

Dva starca sta klečala med grobovi in se gledala, medtem ko je bila mala krsta odrinjena.

Padre José je vedel, da je nemogoče: videl se je takšnega, kakršen je bil, debel in grd, star in ponižan. Vedel je, da ga ima v oblasti neodpustljivi greh, obup.

Policijski glavar je bil v krčmi, igral je biljard, ko ga je našel poročnik. Rekel je: „Ali lahko govorim z vami?“

Šef je prišel nenavadno radovoljno k vratom. Šla sta po ulici drug ob drugem: debeli in suhi. Bila je nedelja in vse trgovine so se opoldne zapirale, to je bil edini preostanek starih časov. Nikjer niso zvonili zvonovi.

Poročnik je vprašal: „Ali ste govorili z guvernerjem?“

„Lahko naredite karkoli,“ je rekel šef, „karkoli.“

„Ali prepušča stvar nam?“

„S pogoji.“

„Kakšnimi?“

„Odgovorni boste, če ga ne ujamete pred deževjem.“

„No, če nisem odgovoren za nič drugega...“ je čemerno rekel poročnik.

„Hoteli ste to! Zdaj imate!“

„Vesel sem.“ Poročniku se je zdelo, da mu ves tisti svet, do katerega mu je kaj, leži ob nogah. „Nekega dne bodo ljudje pozabili,

Pod belo odejo je svet postal kot pravljica.

da je tu sploh kdaj bila Cerkev.“

Šef je molčal. Poročnik je vedel, da misli: koliko hrupa za nič. Ostro je rekel: „No, kaj mi ukazujete?“

„Ukazujem?“

„Moj predstojnik ste.“

Šef ni odgovoril. S svojimi malimi, prebrisanimi očmi je nevsiljivo opazoval poročnika. Potem je rekel: „Saj veste, da vam zaupam. Storite to, kar se vam bo zdelo najboljšje.“

„Ali mi boste dali to pismo?“

„Oh, ni potrebno. Saj se poznavam.“

„Ali vam guverner ni dal nič pismenega?“ je vprašal poročnik.

„Ne. Rekel je, da se poznavam.“

„Vzel bom talce iz vsake vasi.“

„Potem se pač ne bo mudil po vaseh.“

„Ali mislite,“ je grenko rekel poročnik, „da ne vedo, kje je? Saj malo biti nekoliko v stiku z njimi! Kaj bi sicer koristil?“

„Kakor pač želite,“ je rekel šef.

„In dal jih bom streljati, kolikor-krat bo treba.“

Šef je rekel s šegavo vedrostjo:

„Malo krvi nikoli nikomur ni škodilo. Kje boste začeli?“

„Mislim, da v njegovi župniji, Concepción, potem pa, mogoče, v njegovem domačem kraju.“

„Zakaj tam?“

„Mogoče misli, da je tam na varnem.“

Naprej proti policijski postaji se je odpravil poročnik sam. Glavar se je vrnil k biljardu.

Ko bi vsaj imeli pošteno fotografijo, je mislil, rad bi bil poznal poteze svojega sovražnika.

Mula se je na lepem usedla pod

duhovnikom. To ni bilo nič nenavadnega, zakaj potovala sta bila skozi gozd že skoraj dvanajst ur. Najprej sta šla proti zahodu, pa sta izvedela, da so vojaki tam, in obrnila sta se proti vzhodu. V tisti smeri so bili na delu rdečesrajčniki, zato sta zavila proti severu, brodirala skozi močvirja in se pogrezala v temo mahagonijevih gozdov. Zdaj sta bila oba izčrpana in mula je kratko malo sedla.

Duhovnik je zlezal z nje in se začel smejeti. Čutil se je srečen. Previdno je stopil iz obroča dreves na močvirnato jaso. Pokleknil je v pozni sončni luči in si umil obraz v rjavi mlaki. Kakor okus po žganju se mu je povrnil v spomin vzrok njegove sreče, ki je obljubljal, da bo začasno rešen strahu, osamelosti, mnogih reči. Vojaki naokoli so ga gnali ravno na kraj, kjer je najbolj želel biti. Ogibal se ga je zadnjih šest let, zdaj pa ni bil sam kriv, dolžan je bil iti tja, to se mu ne bo moglo šteti v greh.

Vrnil se je k muli in jo nalahno brcnil: „Vstani, mula, vstani!“

Tudi ko bi bil mogel iti na jug in se ogniti vasi, vsekakor je bila to samo še ena predaja več: leta za njim so bila posuta s takimi predajami. Najprej so se mu izgubili prazniki in postni dnevi, potem se je le še tu pa tam spomnil na svoj brevir in naposled ga je sploh pozabil v pristanišču, ko je spet nekoč poskušal ubežati. Potem je zapustil oltarni kamen, prenevarno je bilo, da bi ga nosil s seboj. Brez njega ni imel pravice brati mašo, verjetno bi ga morali suspendirati, vendar so se cerkvene kazni začenjale dozdevati neresnične v državi, kjer je bila edina kazen civilna smrtna kazen.

Pred šestimi leti se je predal obupu, neodpustljivemu grehu, in zdaj se je vračal na prizorišče svojega obupa z olajšanim srcem. Zakaj tudi obup je prebolel.

Bil je slab duhovnik, zavedal se je tega. Imeli so besedo za ljudi njegove vrste: zapit duhovnik. Ali vsak neuspeh mu je izginil izpred oči in iz spomina. Nekje so se na-

skrivoma kopicili, plod njegovih neuspehov. Nekega dne, je domneval, bodo povsem zadušili studenec milosti. Do tedaj pa bo vzdržal, sredi med kratkimi dobami strahu, utrujenosti, s sramnejšivo lahkotnim srcem.

Mula je odčofotala čez jaso in spet sta prišla v gozd. Če zdaj ni več obupaval, to seveda ni pomenilo, da ni pogubljen, samo da je skrivnost čez nekaj časa postala prevelika: pogubljenec, ki polaga ljudem Boga v usta. Za vruga je bil to pač čuden služabnik.

Pokazala so se znamenja, da tu nekdo obdeluje zemljo. Iz neke kočje je prišla ženska in ga gledala. Neznatna vas, ne več ko dva tucata koč okoli prašnega trga, je bila narejena po istem vzorcu kot vse druge.

Zanesel se je, da bo dobrodošel, da bo v tem kraju vsaj en človek, ki mu lahko zaupa, da ga ne bo izdal policiji.

Ko je bil čisto blizu, je mula spet padla. Tokrat se je moral zavali po tleh, da se je izvlekel. Spravil se je na noge, ženska pa ga je gledala, kakor da bi bil sovražnik.

„Ah, Marija,“ je rekel, „kako ti gre?“

„Kaj,“ je vzkliknila, „to ste vi, oče?“

„Ali me nisi spoznala?“

„Spremenili ste se.“ Nekako zaničljivo ga je merila od glave do pet. Rekla je: „Kdaj ste dobili to obleko, oče?“

„Pred tednom dni.“

„Kaj ste naredili s svojo?“

„Dal sem jo v zameno za to.“

„Zakaj? Obleka je bila dobra.“ „Bila je zelo raztrgana in zbujala je pozornost.“

„Jaz bi jo bila pošila in skrila. Zdaj ste videti kot navaden človek.“

Smehljaj se je, gledaje v tla, medtem ko ga je oštevala kakor kaka gospodinja. Rekel je potih, ne da bi jo gledal, še vedno z nasmeškom iz zadrege: „Kako je z Brigito?“ Ob tem imenu mu je poskočilo srce: greh utegne imeti velikanske posledice. Šest let je minilo, odkar je bil doma.

„Prav tako dobro kot nam drugim. Kaj pa ste mislili?“

Samogibno je rekel: „To je dobro,“ medtem ko mu je srce močno bilo od skrivne in strašne ljubezni. „Zelo sem utrujen,“ je rekel. „Policija je bila tam okoli Zapate...“

„Zakaj niste šli proti Monte Cristu?“

Prestrašen se je naglo ozrl vanjo. To ni bila dobrodošlica, ki jo je bil pričakoval.

Med kočami se je bila nabrala majhna gruča ljudi in gledali so ga iz varne daljave. Nobeden ni prišel bliže, da bi mu poljubil roko in ga prosil blagoslova.

Rekel je: „Tam so rdečesrajčniki.“

„Prav, oče,“ je rekla žena, „ne morem vas zavriniti. Kar pridite z menoj.“

Pohlevno ji je sledil. Medtem mu je sreča izginila z obraza.

Tam je bilo sedem ali osem mož, dve ženski, pol tucata otrok. Prišel je mednje kakor kak berač. Ni se mogel ubraniti spominu, kako je bilo zadnjič... kako lepo so ga sprejeli.

„To je častiti oče,“ je rekla žena. Mogoče ga samo niso spoznali, je mislil in je čakal, da ga pozdravijo. Stopali so predenj drug za drugim in mu poljubljali roko, potem so se umikali in ga gledali. Rekel je: „Veseli me, da vas vidim...“ Misli je reči „otroci moji“, potem pa se mu je zadelo, da sme reči tujcem „moji otroci“ samo tisti, ki sam nima otrok.

Zdaj so prihajali pravi otroci, da so mu poljubljali roko, vsak posebej, ker so jih naganjali starši. Videl je, da so osupli ob izkazonju spoštovanja kmetu, podobnemu njihovim staršem. Bili so tuji.

Eden izmed mož je rekel: „Ali ostanete dolgo tukaj, oče?“

Rekel je: „Mislim sem, da bi mogoče... lahko počival... nekaj dni.“

Nekdo drug izmed mož je rekel: „Ali bi ne mogli iti malo naprej na sever, oče, v Pueblito?“

„Dvanajst ur sem že na poti z mulo.“

Žena je mahoma jezno spregovorila namesto njega: „Seveda bo ostal nocoj tukaj. To je še najmanj, kar lahko storimo.“

Rekel je: „Zjutraj bom bral mašo za vas,“ kakor da jim ponuja podkupnino, ali na obrazih se jim je pokazala taka boječnost in neradost, kakor da bi jim bil ponudil ukraden denar.

Nekdo je rekel: „Če ne zamerite, oče, zelo zgodaj... morda ponoči...“

„Kaj pa vam je vsem?“ je vprašal. „Kako da se bojite?“

„Ali niste slišali...?“

„Slišal?“

„Zdaj jemljejo talce iz vseh vasi, kjer mislijo, da ste bili. In če ljudje ne povedo, nekoga ustrelijo in potem vzamejo drugega talca. To se je zgodilo v Concepción.“

„Concepción? Koga?“

Neumno so ga gledali.

Divje je rekel: „Koga so umorili?“

„Pedra Monteza.“

Zaječal je kratko, kakor da je zabevskal pes — čudno skrajšan izraz bolečine. „Zakaj me ne ujamejo? Norci. Zakaj ne ujamejo mene?“ je rekel. Sreča je spet umrla, še preden je utegnila zadihati.

„Vidite, oče,“ je rekel eden izmed mož, „zakaj...“

Bilo mu je kakor krivcu pred sodniki. Rekel je: „Ali bi vam bilo ljubše, da bi bil kakor... kakor padre José v glavnem mestu... Ali ste slišali o njem?“

Nič prepričljivo niso rekli: „Seveda ne, oče.“

Rekel je: „Sicer pa, kaj govorim? Ne gre za to, kaj bi hoteli vi ali kaj bi hotel jaz.“ Ostro, ukazujoče je rekel: „Zdaj hočem spati... Lahko me zbudite uro pred svitom... pol ure, da vas izpovem... potem bo maša in potem odidem.“

Samo kam? V vsej državi zdaj ne bo vasi, ki bi ji ne bil nedobrodošla nevarnost.

Se bo nadaljevalo

žuljenje je (tudi) smešno

„Koliko zahtevate za stanovanje?“

„Dvajset starih milijonov.“

„Kje je pa hlev?“

„Kakšen hlev?“

„Za osla, ki vam bo toliko plačal.“

„Eno karto v parterju, prosim.“

„Za ‚Seviljskega brivca‘?“

„Ne, zame.“

Bob je kupil obleko iz roza blaga s črnimi in zelenimi figurami. Ko jo je prvič oblekel, je našel v žepu sukniča listek, na katerem je pisalo: „Prosim, če pošljete svojo fotografijo gdč. Mariji Marič, Cesta dveh cesarjev 15.“

Poln upanja je fant takoj ustregel želji neznanke. Čez nekaj dni je prejel naslednji odgovor: „Hvala! Hotela sem videti obraz človeka, ki je pripravljen nositi takšno smešno obleko.“

Gospa je obiskala svojega brata. Opazuje njegovega, pred kratkim rojenega sina, in ugotavlja: „Zelo ti je podoben, Drago, v vsem ostalem je pa normalen.“

„Ali ste danes zvečer prosti?“ vpraša šef svojo tajnico, ki skoraž vselej zamudi službo.

„Seveda, popolnoma,“ odgovori ta.

„No, potem pa pojdite zgodaj spat, da ne boste jutri spet zamudili službe.“

Osel si je zelo želel, da bi postal človek. Trudil se je in trudil, pa mu ni uspelo. Potem mu je sova povedala, zakaj ne: „Ne moreš postati človek, ker imaš samo kolena, ne pa tudi komolcev.“

V nekem škotskem časopisu so razpisali nagrado za najbolj ekonomičen izum. Nagrado je dobil nekdo, ki je izumil mišnico, ki ubije miš, še preden ta pojé sir.

„Gospod Cap, vi veste, da sem zelo pozabljiv, kajne?“ pravi šef uslužbencu.

„Vem.“

„No, potem me pa, prosim, spomnite na koncu meseca, da vas odpustim iz službe.“

„Ata, ali smem na dvorišče?“ vpraša Jurček.

„Ne, ker dežuje. Rajši vzemi knjigo v roke!“

Jurček uboga. Čez nekaj časa reče: „Ata, tu piše, da spoznaš človeka po prijateljih. Kako je to? Če je dober človek v družbi slabega človeka, ali je potem ta dober človek slab ali pa je slabi človek dober, ali pa...?“

Ata: „Jurček, smeš na dvorišče.“

Nova gospodinjska pomočnica je vse vprek tikala. Gospa jo je vzela v roke: „Nežka, zakaj vi, ki ste ti, meni, ki sem vi, rečete ti, če jaz, ki sem vi, vam, ki ste ti, rečem vi?“

„Koliko vretenc ima človek?“

„Šest, gospod profesor.“

„Naštej jih!“

„Prvo, drugo, tretje, četrto, peto in šesto.“

„Hiša, v katero sem se preselil, ima dve neugodnosti in eno ugodnost.“

„Dve neugodnosti?“

„Ja, na desni strani stoji kemijska tovarna, iz katere smrdi po kemikalijah, na levi pa klavnica, iz katere zaudarja po gnilobi.“

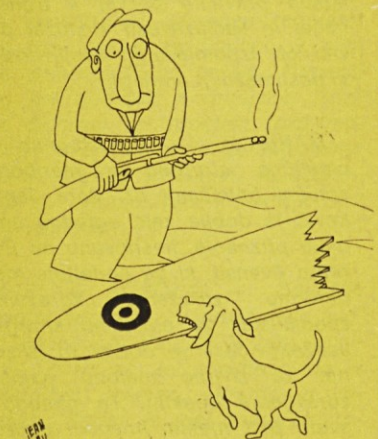
„In ugodnost?“

„Vselej lahko v hipu vem, odkod vleče veter.“

Fant je zabredel na poljski poti z avtom globoko v blato. Na srečo pripelje mimo kmet s traktorjem. Izvleče ga na suho.

„Deset dolarjev vas to stane,“ pravi kmet, ko je delo končano.

„Deset dolarjev?“ se začudi fant. „Za tak denar se vam bi

splačalo delati dan in noč.“

„Ponoči ne morem.“

„Zakaj ne?“

„Kdaj pa naj močim pot, če ne ponoči?“

LJUBLJANA. — V decembru je bil na Gospodarskem razstavišču smučarski sejem. Po obisku ga prekaša le vinski. Sejem je imel dva dela. V prvem so razstavljale svojo opremo domače in tuje trdke, v drugem pa je mlado in staro prodajalo svojo smučarsko opremo po primerni ceni, ki so jo določali posebni cenilci.

MARIBOR. — V mariborski občini je zaposlenih kar 82% zakoncev. Prav zaradi tega so toliko večje potrebe po varstvu njihovih otrok. Temeljna skupnost otroškega varstva je podala poročila o položaju trenutnega stanja in napravila načrte za bodoče. Trenutno se pripravljajo, da zgradijo osem vrtcev v občini. S tem bo zagotovljeno varstvo 108 dojenčkom in 400 predšolskim otrokom. Tako bo poskrbljeno varstvo za 4557 otrok (od tega 189 dojenčkov) ali 24% vseh otrok v občini.

MARIBOR. — V decembru je bilo na Višji tehnični šoli v Mariboru podeljenih 146 diplom ob končanem šolanju. S tem se je njihovo število dvignilo na 776 diplomirancev v 11 letih. Ravnatelj šole je mlade pravnike pozval k trdnosti načel in samozavesti v službi pravičnic ob izpolnjevanju svojih nalog v posameznih podjetjih.

MARIBOR. — Predstojnica za plastično kirurgijo v mariborski splošni bolnišnici dr. Zora Janžekovič je dobila zelo ugledno ameriško priznanje, imenovano po Everethu Evansu, ki ga podeljuje mednarodno združenje zdravnikov specialistov za plastično kirurgijo. Janžekovičeva je dobila to priznanje za izvirno metodo naglega zdravljenja opeklin. To metodo v svetu pod njenim imenom uporabljajo že več let. Do sedaj je to visoko priznanje dobilo le pet zdravnikov. Pred dvema letoma je zdravnica prejela zlato plaketo mesta Maribor.

MARIBOR. — Zavod za slepo in slabovidno mladino je ugotovil, da je na mariborskem področju okrog

da smo se v osvobodilnem zanosu pustili mnogi zavesti v preprosto pojmovanje naprednosti, v prepričanje, da je vse versko nazadnjaško ali reakcionarno. To je bilo v tistih res preizkusnih časih, ko v resnici nihče ni vedel, kako naj se vede. Danes, ko so se časi nekoliko umirili, so pogledi bolj jasni in se zato bolj cenijo dejanja kot gesla.

Resnica, pravičnost, dostojnost, poštenost, svoboda in druge vrednote so samo ene, bodisi za verne, manj verne ali neverne. To vsi priznavamo. Te vrednote je Cerkev vedno branila. To ji priznavajo tudi tisti, ki v cerkveh ne hodijo in pravijo, da se v cerkvah ne uči nič slabega. Na Primorskem pa nismo samo verni, kot bi izhajalo iz besed tovariša Šetinca, ampak smo tudi katoličani.

Katolištvo pa ni istovetno s klerikalnostjo. Oblikovalo je misel naše dežele, ji dalo doživetja in plemenitega duha. In tako ostaja v srcih naših ljudi. Res je od katoličanstva mnoge odvrnila lažna propaganda naprednosti, toda večinoma jih ni potisnila v nepoštenost. Delali so pač tako, kot so mislili, da je prav. Vrnitev na prejšnje poglede po dolgem času pa je težka in pogosto tudi ni mogoča. Taki so danes „klerikalci“ na Primorskem.

Ker pa za vsem skupaj ni nič drugega kot gonja zoper katoliško prepričanje primorskih ljudi, ni nič čudnega, da se je zadnji čas sprožil po jugoslovanskem Primorskem lov na čarovnice in odkrili so „klerikalizem“ celo v Baški grapi! Mogoče bodo tudi nogavice, ki jih plete kaka pobožna stara mama, klerikalne?

Ker pa nismo več naivni kot leta 1945, bi pač morali slovenski „Jugoslavlani“ ob 30-letnici priključitve Primorske Jugoslaviji najti boljše razloge, kot jih je uporabil tovariš Šetinc v govoru v Cerknem.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 15. nov. 1973, str. 2.

KDO SI LASTI PRAVICO NAD MRTVIMI?

Jugoslovanske državne oblasti so se domenile z italijanskimi, da postavijo na pokopališču v Gonarsu poseben mavzolej v spomin žrtvam, ki so v Gonarsu umrle in so tam pokopane. Mavzolej je v gradnji, rajne so pa že odkopali in njih posmrtno ostanke shranili v posebne kovinske žare, na vsako žaro pa so prilepili rdečo zvezdo. Žare čakajo sedaj v pokopališčni kapelici, da jih položijo v mavzolej, ko bo končan.

Kakšne občutke vzbujajo te žare v človeku, ko stopi v kapelico, je opisal neki naš sodelavec, ki je obiskal Gonars v teh dneh.

„Če stopiš v kapelico sredi pokopališča, kjer so v malih rakvah posmrtni ostanki medvojnih slovenskih in hrvaških internirancev, se težko pripraviš k molitvi. Pretresen si ob pogledu na tiste tragične zabojčke in ob misli na življenje, ki jih ni več. Hkrati pa ne verjameš svojim očem: na vsaki krsti je poleg imena pokojnika tudi velika rdeča zvezda.

To bi ne bilo nič nenavadnega, če bi bili na pokopališču skojevcev, komsomolcev ali bojevnikov kake proletarske udarne brigade. Vsakdo ima pravico do svojega ideala in njegovega simbola, seveda tudi po smrti. Prav tako pa ima vsakdo pravico, da se ga onstran tega življenja pusti pri miru. Zlasti pa kulturen človek ne bo pokojniku obesil pečata, ki ga v življenju ni imel in ga morda celo odklanjal.

V Gonarsu je bilo med vojno interniranih skoraj osem tisoč ljudi vseh prepričanj. Tudi vernikov, ki so po nekaterih barakah vsak večer skupno molili rožni venec. In seveda tudi komunistov. Niso torej bili tam samo komunisti.

Kdo si je torej privzel odgovornost za neverjetno dejanje, da je na vse one uboge krste pritisnil rdečo zvezdo in s tem znak *komunističnega lastništva* nad vsemi pokojniki? Kdo je oni napredni humanist, ki ima o pieteti do pokojnikov manj pojma kot najprimitivnejše plemo v kaki izgubljeni džungli?

Kdor bi hotel ugovarjati, češ da rdeča zvezda ni simbol komunizma,

marveč medvojni simbol odpora, naj si poišče občinstvo, ki v dobri ali slabi veri kaj takega verjame. Obrne naj se na tiste preproste ljudi, ki ne vedo ali nočejo vedeti, da so se Slovenci borili proti okupatorju tudi pod drugimi simboli.

Rdeča zvezda, ki bi sama po sebi lahko bila le simbol nekega nazora oziroma neke ideologije, ima v specifičnem slovenskem primeru čisto poseben pomen. Prišla je iz Stalinove dežele in uvedli so jo ljudje, ki so bili pri nas njegovi mračni „vršilci dolžnosti“. Ljudje, ki so spontani domovinski boj slovenskega naroda „aktivizirali“ in ga speljali v svoj lasten boj za oblast.

Kakšna tehnika je spremljala ta boj, vedo vsi, ki so ostali pri življenju; mrtvi pa še toliko bolj. Rdečo zvezdo je nosilo na svojih partizanskih čepicah na tisoče idealistov in poštenjakov, posebno na Primorskem. Ti pa so se prekasno zavedeli, kaj in kdo se v resnici skriva za peterokrakim simbolom. Zadnjim optimistom je leto 1945 prineslo dokončno spoznanje.

Slovenski osvobodilni boj se je tragično zaključil v prevari, krvi in diktaturi manjšine. Rdeča zvezda, ki je prišla „z Dona, z Volge in z Urala“, kot poje partizanska pesem prav o tem simbolu, zato ni nekaj svetlega. Preveč tesno je povezana s ciničnim računom, ki je Slovincem na pragu evropske svobode prinesel nekaj, zaradi česar večina njih gotovo ni šla v boj.

Na tistih ubogih krstah v Gonarsu pa je še nekaj drugega: svojevrstno spričevalo za sistem, ki baje gradi nove ljudi in si lasti izključno pravico celo nad mrtvimi.

Katoliški glas, Gorica-Trst, 8. nov. 1973, str. 2.

Iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. Op. ured.

VESELJE, POKVARJENO V ČAKALNICI

Šele po dolgem čakanju, ki ga je spremljala velika negotovost, je moglo več sto turških in jugoslovanskih delavcev na sveti večer odleteti z letališča Hannover—Langenhagen domov. Imeli so sicer vozne listke, a njihova letala so bila ali zasedena ali pa jih sploh ni bilo.

Za Jugoslovane niso bila letala pripravljena, kot je pojasnil zastopnik letalske družbe JAT, ker ni agencija „Yougas“ denarja, ki ga je za polete pobrala, oddala letalski družbi.

Po skoraj 36-urnem čakanju so zapustili letališče v noči pred prvim božičnim dnevom zadnji tujci.

Med dolgim čakanjem so se odigrali v letališkem poslopju pretresljivi prizori. Mnoge ženske ali otroci so od preutrujenosti zaspali med kosi prtljage ali pa so jokali. Med razdraženimi možmi je prišlo večkrat do spopadov, ko je šlo za izbiro potnikov za prva letala.

Süddeutsche Zeitung, München, 27. dec. 1973.

POGUM V BEOGRADU

Najboljše glave na beograjski filozofski fakulteti, marksisti, kot profesorja Svetozar Stojanović in ga. Pešić-Golubović, nočejo poklekniti pred partijo. Ta dva sta ob koncu šestdesetih let, ko je bila v Jugoslaviji ome-

(Dalje na str. 38)

40.000 slabovidnih otrok, ker pomeni 15,5% vseh otrok. Za to množico je v Mariboru na razpolago le en očesni zdravnik, ki vsekakor ne more vsem pomagati. Učitelji si pomagajo na ta način, da take otroke premestijo v prvo klopo. Letih pa ni toliko na razpolago, da bi v njih sedelo 40.000 otrok.

MENGEŠ. — Razstava jaslic v Mengšu je zbudila posebno pozornost. Obiskovalci so si lahko ogledali devet popolnih jaslic, značilnih po krajih iz vse Slovenije. Najstarejše jaslice, okrog 300 let stare, so razstavile dominikanke iz Velesovega. Prav tako so zanimive Lajerjeve omarične jaslice iz 19. stol. Avtorji jaslic so vsi domačini in so nekateri še živi.

MOJSTRANA — je pripravljena na turistično sezono. Za goste je poskrbljeno v hotelih in zasebnih turističnih sobah. Letos obratuje tudi vlečnica. Poleg te pa je odprto naravno drsališče. Zaradi svoje izredne lege privablja vedno več turistov.

MURSKA SOBOTA. — Avtomobilski „čudež“ v tem mestu je pripravil 61-letni mehanik Alojz Ranko. Po desetletnih naporih mu je uspelo skonstruirati poseben regulator na bencinskem razplinjaču. Z njim se prihrani 30% goriva. Namesti se kot dodatek v vplinjaču. Gorivo prihrani pri prostem teku motorja. Svoj patent je že registriral. Kljub uspehu je Ranko razočaran, ker se avtomobilska industrija zanj ne zanima.

MURSKA SOBOTA. — Soboška godba na pihala je praznovala svojo 40-letnico. Najprej je bila gasilska, nato se je preimenovala v obrtniško, mestno, okrajno in vojaško. Sedaj je del kulturno-prosvetnega društva. Jože Gerlec jo že 32 let uspešno vodi in s svojimi fanti uspešno piha s prijetnimi, žalostnimi in strumnimi zvoki na srca meščanov. Člani ansambla so zelo požrtvovalni in pripravljani žrtvovati veliko ur za vaje in nastope.

(Dalje na strani 38)

KOLIKO?

Koliko imen ima vsak hrib?
 Koliko ima pa morje rib?
 Koliko nosnic ima tvoj nos?
 Koliko peruti ima pa gos?
 Koliko ima črt vsak krog?
 Koliko ima pa muha nog?
 Koliko ima nohtov prst?
 Koliko ima hiš pa Trst?
 Koliko mamic imaš ti?
 Koliko ima mamica skrbi?
 Za konec pa še ta račun:
 Koliko zob ima vrabčev kljun?

NAŠA SODNIKA

Popotnik je našel na cesti večjo vsoto denarja. V bližnji vasi jo je oddal županu, da bi jo ta izročil lastniku..

Kmalu nato ga je srečal prijatelj in se mu posmehnil:

„Norec, zakaj nisi obdržal denarja zase? Le kdo bi vedel, da si ga ravno ti našel?“

„Ne govori tako!“ ga je pokaral poštení mož. „Dva gotovo vesta za to: vsevedni Bog in moja vest.“

Ljudska

ZVESTI PES

Več let je pes zvesto služil svojemu gospodarju. Ko pa se je postaral, ga je sklenil nevhvaležnež potopiti.

Nekega dne ga je gospodar vzel v čoln in odveslal. Sredi reke je zgrabil ostarelega psa in ga vrgel

v vodo. Ubogi pes je izginil pod valovi, a ne za dolgo. Kmalu se je prikazal na površju. Poskušal je priplavati do čolna. Vsakokrat, ko se mu je približal, ga je gospodar sunil z veslom.

Pes ni odnehal. Ko ga je neusmiljeni gospodar hotel udariti po glavi, se je čoln tako nagnil, da se je prevrnil. Mož je padel v vodo. Ni znal plavati. Čakala ga je smrt.

Pes je zapazil nevarnost. Pognal se je h gospodarju, ga zgrabil za suknjo in srečno privlekel na breg.

Gospodar je spoznal, kako napačno je ravnal. Pokesal se je svojega dejanja in pustil zvesto žival pri življenju.

Bog je govoril sam o sebi

Da je Bog, spoznamo že s svojo pametjo: stvari, ki jih vidimo, nam pričajo, da jih je nekdó naredil.

Bog pa se je tudi sam razodel. Povedal nam je, da je, kakšen je, kako nas ima rad in kako naj živimo.

Kar nam je Bog povedal, se je ohranilo v svetem pismu in ustnem izročilu.

Sveto pismo stare zaveze obsega, kar je Bog razodel v času pred Kristusom, sveto pismo nove zaveze pa, kar je Bog razodel po Kristusu in njegovih apostolih.

Božje razodetje, ki ni zapisano v svetem pismu, imenujemo ustno izročilo, ker se je izročalo od ust do ust.

Praden je Jezus šel v nebesa, je naročil apostolom: „Pojdite in učite vse narode. Učite jih spolnjevati vse, karkoli sem vam zapovedal. Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.“

Pri vsaki maši duhovnik be-

re berilo in evangelij iz svetega pisma. Ob nedeljah in praznikih to tudi v pridigi razlaga.

Mladina se uči pri verouku to, kar nam je Bog razodel.

Božji nauk moramo sprejeti kot najglobljo modrost, kar je je. Noben človek nam ne more povedati globljih resnic.

Vse življenje moramo uravnati po božjem nauku in po božjih zapovedih. Samo tako bomo varno hodili skozi življenje.

Ko se je v neki krčmi neki gost bahal, češ da ne veruje, mu je krčmarica mirno odgovorila: „Moj pes tudi ne.“

BUTALCI ŠTEJEJO

Pet Butalcev je šlo v svet. Obljubili so si, da bodo vedno skupaj.

Ko tako hodijo, se eden domisli, da bi preštel, če so vsi. Šteje, šteje, sebe pozabi šteti in reče:

„Jedeta, pet nas je bilo, zdaj smo pa samo štirje.“

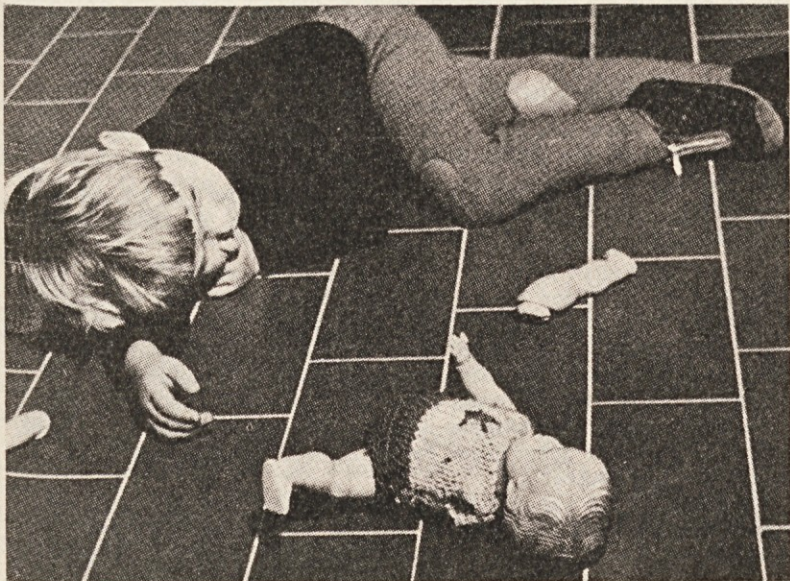
Vsi se ustavijo in štirje štejejo,

ŽIVALI NAS UČIJO

Volk dlako spremeni, a narave nikdar.

Ni posebna umetnost iz komarja napraviti konja.

Ena lastovka še ne naredi pomladi.

kakor je štel prvi: sebe pozabijo šteti.

Sedejo kraj poti, da premislijo, kje so petega izgubili. Tisti kraj pa je bil močvirnat. Zazeblo jih je skozi hlače in so vstali. Takrat opazijo kotanjice, tam, kjer so sedeli. Štejejo kotanjice, pet jih naštejejo.

„Štirje smo, sedelo nas je pa pet,“ reče prvi.

„Eden je med nami, ki se lahko napravi nevidnega!“ vzklikne drugi.

„Čarovnik je!“ se strese tretji.

„Jaz že ne bom s takim po svetu hodil, lahko me začara v žabo!“ zavpije četrti.

„Zbogom!“ zakriči peti in zbeži.

Za njim so zbežali še ostali štirje, zakaj nihče ni hotel potovati s čarovnikom.

SLOVENSKO NARODNO OZEMLJE

Slovenija je vse tisto ozemlje, na katerem Slovenci prebivajo strnjeno. Danes ni vse slovensko ozemlje v Jugoslaviji, ampak je tudi v Avstriji, Italiji in Madžarski.

Površina slovenskega narodnega ozemlja meri 25.850 km², od tega je v Jugoslaviji le 20.251 km².

Slovenski narod je od prihoda na to ozemlje mnogo pretrpel, da si ga je ohranil. Braniti se je moral pred sosednimi narodi, ki so si prizadevali, da bi potisnili slovensko ljudstvo iz obmejnih pokrajin čim bolj nazaj. Tujci so mnogokrat poskušali, da bi Slovence popolnoma uničili.

ugani, če znaš?

Voda ogenj gasi,
mene pa vročega stori.

(oudy)

Rešitev uganke iz prejšnje številke: 1 = E, 2 = D, 3 = A, 4 = F, 5 = C, 6 = B.

Rešitev uganke iz prejšnje številke: 1 postane B, 2 postane F, 3 postane C, 4 postane E, 5 postane D, 6 postane A.

UGANKA

Šest stvari (ljudi, živali, stvari) na spodnji risbi je označenih s številkami od 1 do 6. Te stvari spremenijo svojo podobo. Tudi tisto, v kar se spremene, je narisano in označeno s črkami. Kaj se spremeni v kaj?

NOVA ŠTIFTA. — V decembru je bilo zanimivo srečanje župnijskih svetov ribniške dekanije. Vsaka župnija želi svoje versko poslanstvo čimbolj zaživeti. Ljudje čutijo dolžnost, da pomagajo duhovniku in vernikom. Tako se organizirajo skupine, ki iščejo novih poti in oblik dela.

NOVO MESTO. — Ob petkih se na tržnici zbere vedno veliko prodajalcev in kupcev. Žene ponujajo smetano, orehe, čebulo, kisló zelje, repo, med in sadje. V kioskih pa je naprodaj veliko južnega sadja. Na svoj račun pridejo tudi kupci copat, najrazličnejših domačih izdelkov, konfekcije in plenin.

OREHOVA VAS. — Ta kraj je postal poznan s svojimi mednarodnimi prireditvami v moto-krosu. Avto-moto društvo je s svojimi 1148 člani slavilo lep delovni uspeh. Otvorili so obnovljeni društveni dom. V razširjenih prostorih bodo imele svoj center krajevne organizacije, društva in postaja pošte. Poseben prostor je namenjen mladinskemu klubu, večja dvorana pa bo za vse večje prireditve.

ORMOŽ. — V osnovnih šolah ormoške občine imajo 343 učencev manj kakor pred petimi leti. Zmanjšanje je tolikšno, kot če bi npr. ukiniti osnovno šolo v Središču ob Dravi. V šolskem letu 1968/69 je bilo v občini 3008 učencev, lani pa se je njihovo število zmanjšalo na 2665. Generacijski osip je bil v minulem letu zelo visok (39,3%).

PEKRSKA GORCA pri Mariboru. — Smučarsko skakalnico so preuredili po načrtih bratov Goriškov. Veliko dela je dalo urejanje zaletišča in poviševanje zaletnega stolpa. Potrebna so bila tudi zemeljska dela pri urejanju profila skakalnice. Tako bo zmogla polete do 80 m, kar ji omogoča vsako mednarodno prireditve. Ob skakalnici bo zrasel novi športno-rekreacijski center.

PORTOROŽ. — Najelitnejši hotel na slovenski obali „Metropol“ v Portorožu je dobil pomembni priznanji: zlato medaljo „Maison de qualité“ in diplomu mednarodnega združenja „Prosper Montagne“ iz

jena duhovna svoboda, prikazala sovjetski socializem kot samovoljno gospostvo majhne skupine. Kdor je takrat bral njuna dela, je vedel, da sta mislila tudi Jugoslavijo: na eni strani močne stalinistične ostanke v nauku in v političnem ravnanju, ki so preživeli preobrat leta 1966, na drugi strani pa stremenje močnih ljudi v vodstvu, da bi deželo spet speljali od četrt stalinizma do polnega stalinizma.

Prav to je tisto, kar od 1971 določa jugoslovansko notranjo politiko. Pred tremi, štirimi leti so partijski voditelji in generali, ki so se čutili prizadete od prosvetljenih beograjskih marksistov, stisnili pesti. Danes imajo vso oblast v državi.

Pogumnim profesorjem kaže slabo. Pomoči iz partije ali od ostalih univerz ne morejo pričakovati. Kdor more danes v Jugoslaviji še kaj zgubiti, temu strah odsvetuje, da bi se proglašal za somišljenika „sovražnikov“. Kmalu bo seveda tudi beograjska univerza popolnoma izenačena z drugimi — v prid današnjim jugoslovanskim voditeljem in v zadoščenje Moskve.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 28. dec. 1973.

BEOGRAJSKI LOV NA ČAROVNICE

Hitreje, kot so pričakovali celó neposredno prizadeti, se zdi, se sedaj bliža v Jugoslaviji spor med sedanjim vodstvom ZK in nedogmatičnimi Praxis-profesorji koreniti rešitvi.

Ne le možen strah partijskih birokratov pred inozemskimi viharji ogorčenja je svoj čas branil Praxis-profesorje, ki so od nekad spadali med najostrejše odkrivatelje stalinističnih popačenj v socializmu. Tedaj je vladal tudi osnovno drug tečaj, ki je s svojo večjo strpljivo širino pomagal skovati podobo človeškega jugoslovanskega socializma.

Medtem so pa vzniknili drugi časi. Sedaj se je ZK jela očitno vračati k nasilnim potem centralistično-administrativnega socializma, ki grozi ponižati s popolnim gospostvom partije zahtevo samoupravljanja po demokraciji v golo leporečje.

Kampanja, ki jo trenutno uprizarjajo predvsem v Srbiji proti osmim članom beograjskega krila Praxis, začena počasi dobivati oblike lova na čarovnice. Časopisi, radio in televizija so polni vreščočih napadov na to profesorsko skupino na filozofski fakulteti.

„Čas za razgovore je potekel,“ je ugotovila Borba brez ovinkov. Uslužbenci po tovarnah, ki so doslej prebrali komaj kakšno vrstico teh profesorjev, oznanjajo v resolucijah, da se „razdiralno delovanje te skupine“ že začena čutiti celó v njihovi okolici. Za teoretični partijski list Komunist so Praxis-znanstveniki že „nosilci protikomunističnih nazorov“. In beograjska revija Student, ki jo ureja manjšina funkcionarjev, se celó bavi z mislijo, ali ne bi mogli označiti delovanja profesorjev za „kriminalno“.

Študentje so za primer, če bi njihove profesorje odstavili, napovedali stavke, ki se jim nameravajo pridružiti tudi zagrebški študentje.

Partija je skupini beograjskih profesorjev stavila ultimát: osem Praxis-sodelavcev naj bi se — istočasno tudi v znak „domovinskega dejanja“ za prenehanje spora — odpovedali poučevanju na univerzi. Praxis-profesorji so ta ultimát zavrnili.

Medtem prihaja v Beograd vedno več protestnih pisem mednarodno uglednih znanstvenikov in mislecev na jugoslovansko partijsko in državno vodstvo.

Süddeutsche Zeitung, München, 7. jan. 1974.

BEOGRAD PRIČAKUJE PODRAŽITVE

Življenjski stroški v Jugoslaviji so 1973 v primerjavi s prejšnjim letom narastli za 19,7%. To je razvidno iz objav jugoslovanskega državnega instituta za statistiko. Zaradi tega neobičajnega porasta cen so se znižali, kot že 1972, resnični dohodki delovnih ljudi. 1973 so padli za 6%.

Posebno so prizadeti ljudje z nižjimi dohodki, ker so cene za hrano zrastle celó za 21%.

Za 1974 pričakujejo jugoslovanski strokovnjaki nov porast cen mnogih industrijskih izdelkov, kajti Jugoslavijo je prizadelo, kljub njenim dobrim odnosom z deželami, ki producirajo nafto, zvišanje cen surovega olja. Sovjetska zveza je sedaj izjavila, da bo Jugoslaviji pošiljala surovo olje le še za „cene na svetovnem trgu“.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 11. jan. 1973.

GULAG = GLAVNA UPRAVA KAZENSKIH TABORIŠČ

Solženicinov „Arhipelag GULAG“, ta divji, podatkov polni, pretehtani in v svoji pretehtanosti neusmiljeni obračun s sovjetskim sistemom do Hruščeva, še več, ta vsota vse kritike sovjetskega sistema se požene s pogonsko silo rakete z vzletišča in se vendar pokaže kot naravno nujen dogodek.

Stalin, tako nam pisatelj pove, ni kot oseba tako važen. Ni bil on tisti, ki je „sovjetsko državnost gnal v usodno smer“, ne, korenina je ležala drugje. Že pod Leninom „je zašlo sonce naše svobode“, ali drugače povedano, pod leninističnim sistemom se je razcvetel prezir zakonov in ljudi, na čemer še danes boleha sovjetski sistem.

Podoba Sovjetske zveze, ki nam jo je Solženicin orisal, poznamo že leta dolgo. Kako naj si manjšina ukloni večino drugače kot z nasiljem? Lenin sam je določil teror za vogelni kamen svoje s smrtnimi kaznimi natrpane zakonodaje.

Enajst in dvanajst let je bil Solženicin star, ko je kot majhen pionir bral v „Izvestijih“ zapisnik dveh velikih procesov (1930—1931). Proces sta bila uprizorjena proti „Industrijski partiji“ (ki je sploh ni bilo) in proti „Manjšavističnemu zveznemu biroju“ (ki ga prav tako ni bilo). Mali pionir od tedaj meni danes, da je že tedaj občutil „pomanjkanje mere, laž in goljufijo“.

Kolikor bolj je stvari videl in kolikor bolj jih je premišljeval, toliko več krivde je valil na izrojenega, zločinskega in blaznega Stalina. Njegovo mnenje o Stalinu, ki ga je nekemu prijatelju zaupno razodel, je 1945 zadoščalo, da je dobil on, stotnik in poveljnik topniške baterije, osem let taborišča, poleg treh let pregnanstva.

Poklicni politiki so Sovjetom nerazumljivi in smešni.

Ja, pogledajte v Zahodno Nemčijo! Do 1966 je bilo tam obsojenih 86.000 nacističnih zločincev in še vedno hitijo po delopustu sovjetski občani k demonstracijam in zahtevajo: „86.000, to je premalo! Tudi dvajset let je premalo. Treba je nadaljevati.“

Drugače je v Vzhodni Nemčiji, o tamkajšnjih nacistih je malo čuti: „Bili so prevzgojeni, sedaj so zelo ugledni po državnih službah.“

In pri nas v Rusiji, koliko jih je bilo tu obsojenih? Pičel ducat za nič manj gnusna grozodejstva, za milijone umorov. Samovšečni, omejeni, od glave do nog s krvjo prepojeni Molotov se ni ničesar naučil.

Najmanj 250.000 funkcionarjev bi moralo priti po Solženicinovem mnenju pred sodišče, kajti preveliki so zločini, ki naj bi jih zagrešili v Leninovem in Stalinovem času. 12 milijonov ljudi naj bi imeli naenkrat zaprtih v taboriščih GULaga.

In „možje z modrimi čepicami“, člani službe državne varnosti, naj bi bili pripravljani za vse, naj bi morili, posiljevali, ropali, kradli. Ti „presiti obrazi, te spake“ naj bi bile dodane vsaki skupini ljudi, kakor hitro se je ta zazdela partijskemu vodstvu nadležna.

A, tovariš, čemu odpirati stare rane? Zakaj riti po preteklosti? Zato: česa naj se svet nauči od take Rusije, kaj naj nastane iz te Rusije, če ji ne uspe izrezati gnilobe iz svojega telesa? Sleherni, ki je ubijal in obešal, naj vsaj glasno pove: „Ja, jaz sem bil ubijalec in krvnik.“

Tako pa ostaja Rusija „azijsko ljudstvo“, ki je izgubilo čut za svobodo. Sedaj molčati o zločinski preteklosti, pomeni, pregreho potiskati globlje v telo, pomeni, sejati seme za nove tisoče zločinov.

Spiegel, Hamburg, 7. jan. 74.

Pariza. Priznanj je dobil na podlagi ankete med turisti in potovalnimi agencijami iz vseh turističnih držav Evrope.

PTUJ. — Kmetijski kombinat v Ptuj se je preimenoval v TOZD Tehnoservis. Spremenil je tudi svojo dejavnost in od kmetijske prešel na birotehniko. Prvotne dvome v uspeh je mladi kolektiv kmalu opravičil s svojo proizvodnjo najrazličnejših kopirnih aparatov in šablon. Najnovejši dosežek je kombinirani aparat „tehnomatic 250“ z amoniakovim postopkom. Kolektiv povečuje svoje proizvodne prostore, da bi povečal proizvodnjo in zadovoljil povpraševanje.

SOVODNJE (Italija). — Občinski svet v Sovodnjah na Goriškem je z ogorčenjem sprejel vest o prepovedi poimenovanja nekaterih ulic v občini po zasluženih slovenskih možeh. V zvezi s tem je sprejel resolucijo, v kateri se zgraža nad odločitvijo ministrstva, ki je zavrnilo prošnjo. Sklep je ministstvo zavrnilo po 22 letih čakanja!

SPODNJA VOLIČINA pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah. — Na praznik Kristusa Kralja je župnijska cerkev sv. Ruperta dobila tri nove zvonove. Ob navzočnosti 2000 domačinov jih je posvetil škof Grmič. Najtežji zvon tehta 2000 kg in je največji, kar so jih po vojni ulili pri nas v Sloveniji.

STARA GORA pri Gorici (Italija). — Na tej znani božji poti v Beneški Sloveniji so odkrili zelo star slovenski rokopis. Podoben je rateškemu (celovškemu) in je nastal med leti 1362 in 1390. Rokopis vsebuje očenaš, zdravamarijo in apostolsko vero. Na starost opozarjajo nekateri izrazi, ki so bili v rabi v onem času. Rokopis je velikega pomena, ker je priča, da so Slovenci na tem področju imeli bogoslužje tudi v domačem jeziku ter imeli duhovnike, ki so se za to trudili.

ŽELEZNIKI. — Na tretjo adventno nedeljo je škof Lenič posvetil štiri nove zvonove. S tem je nekako dokončana obnova župnijske cerkve, ki je bila med vojno požgana.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece; Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE GLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1,50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● PREVAJALSKA PISARNA V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overljeni: sodni prevajalec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstr. 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Finsterwalderstraße) ali 75 (Eversbuscherstraße).

● PREVAJALSKI URAD BLIZU KÖLNA prevaja iz slovenščine v nemščino uradne listine in ostale dokumente. Cena: 3 strani največ 25 DM. — THONY BRUCKMEISTER, 563 Remscheid 12, Postfach 120/380.

● SPOZNATI SVOJ PRAVI ZNAČAJ IN ZNAČAJ PARTNERJA je velika prednost, ki Vam pripomore do boljšega razumevanja medsebojnih odnosov in Vas tako obvaruje pred napačnim ravnanjem in poznejšim razočaranjem. Do tega dragocenega spoznanja Vam najprej in najlažje pomaga strokovnjak-grafolog, ki Vam na osnovi znanstvene analize rokopisov lahko svetuje in pomaga. Pišite mu, z navedbo starosti in poklica (obeh partnerjev), ter priložite tudi rokopis svo-

jega partnerja. Dipl. grafolog Franc Udovič, 807 Ingolstadt, Postfach 2901.

● SLOVENEK, 43 let, 172 cm, stalno živeč v ZR Nemčiji, ločenec iz civilnega zakona, želi spoznati pridno slovensko dekle v starosti od 30 do 40 let, ki bi hotela skleniti z njim zakonsko zvezo. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani levo spodaj. (Št. 2).

● SLOVENSKI AKADEMIK, 30 let, 173 cm, govori več jezikov, športnik, živeč več let v ZR Nemčiji, išče slovensko dekle za skupno bodočnost, staro okrog 25 let, živečo doma ali v tujini, dobro govorečo nemško ali angleško, pripravljeno živeti več let z njim v tujini. Dopise s fotografijo pošljite na naslov, ki ga posreduje uprava *aNše luči*, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani levo spodaj. (Št. 3).

● PRODAM starejšo HIŠO v Apačah pri Ptujju z velikim, lepim vrtom in dvoriščem. Obenem prodam tudi parket najboljše kvalitete in vrata in okna iz boljšega lesa. Skupna cena 18.500 DM. Obrnite se na naslov: Marija Polajžar, Urach bei Metzingen, Markt-platz 3. BR Deutschland, Tel. 0711 - 34 49 07.

● PRODAM dvosobno STANOVA-NJE, s sadnim vrtom (900 m²), 2 km iz Kranja. — Marija Kordež, 35 Kasel, Friedrich-Ebert-Straße 178, BR Deutschland.

NOVO!

Consortium musicum:

● LITANIJE NA PLOŠČI
Ljubljana 1973

Consortium musicum je poslal na trg že svojo deveto ploščo s slovensko nabožno vsebino. Na plošči so stare Lavretanske litanije in Foersterjeve Litanije Srca Jezusovega z odpevi. Oboje so na umetniški višini. Delo je snemano v trnovski cerkvi.

Cena: 55 Ndin. Ploščo naročite pri upravi *Družine*, Cankarjevo nabrežje 3/1, 61001 Ljubljana, p. p. 95.

Anton Trstenjak:

● STARA IN NOVA PODOBA
DRUŽINE

Profesor ljubljanske bogoslovne fakultete dr. Anton Trstenjak lahko s ponosom gleda na svoje dosedanje pisateljsko-vzgojno delovanje.

V tej najnovejši knjigi (izdal jo je Dom prosvete v Tinjah in ima 136 stra-

ni) oriše staro in novo podobo družine v treh obširnejših poglavjih: Družina kot časovno porajanje; Družina kot nadčasovni zakon; Družina kot časovna naloga.

S to razpredelitvijo hoče pisatelj, kot sam v uvodu pové, prikazati družino pod njenim vseobčim človeškim vidikom, kot se je javljala v človeštvu od prvih početkov do danes; dalje razčleni družino ter njeno vzgojno nalogo, ki jo je in ki naj bi jo vršila družina kot najmanjša celica človeške družbe.

Knjiga bo dragocen pripomoček vsem tistim, ki se pripravljajo za zakon ali so že v zakonu, prav tako pa tudi vsem vzgojiteljem — torej sploh vsem, ki živijo v družini in za družino.

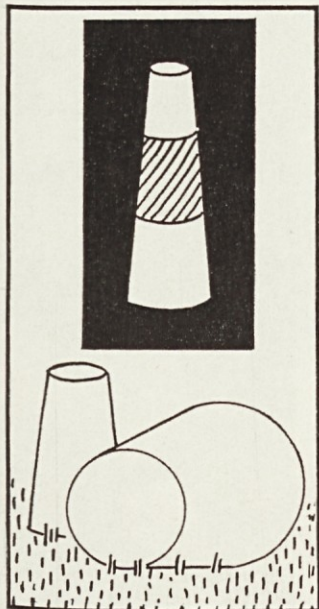
Knjiga ima 136 strani in jo je izdal Dom prosvete v Tinjah. Naročila pošljite na: Kat, dom prosvete, A-9121 Tinje-Tainach, Austria, ali: Dušnopastirski urad, Viktringer Ring 26, A-9020 Celovec-Klagenfurt, Austria.

STEBER

Od nekega starega stebra, sestavljenega iz treh delov, postavljenih drug na drugega, in zožujočih se proti vrhu, so našli samo dva skrajna dela, ne pa srednjega dela. Premer spodnjega dela je na spodnji strani 50 cm, na zgornji pa 40 cm. Ta spodnji del je visok 40 cm. Premer zgornjega dela na zgornji strani je 20 cm.

Na kakšen preprost način je mogoče ugotoviti, koliko je bil cel steber visok?

URA

Neka ura kaže dvanajst. Zamislite si, da se mali kazalec, ki kaže ure, premika kot običajno, dolgi, ki kaže minute, pa v obratni smeri.

Po kolikem času bosta kazalca v enakem položaju, kot če bi se oba vrtela v običajni smeri?

SODO ALI LIHO ŠTEVILO?

Marijan vzame iz žepa kar na slepo nekaj novcev in reče prijatelju Dragu, naj ugame, ali je število teh novcev sodo ali liho.

Kako mora odgovoriti Drago, da bo z večjo verjetnostjo uganil?

OBSOJENEC

Pred mnogo leti je bil neki nesrečnež obsojen na smrt, a zadnji trenutek mu je rabelj pokazal zaprto vrečko in mu rekel: „Moj gospod ti nudi rešilno pot: tu notri je šest kroglic, tri bele in tri črne. Izvlekel bom tri, eno za drugo, a ti jih ne bom pokazal. Če ugameš njih barvo, brez ozira na vrstni red, v katerem jih bom izvlekel, boš rešen. V nasprotnem primeru ti bom odsekal glavo.“

Ubog človek je začel obupno premišljevat: „Tri kroglice, ki jih bo rabelj izvlekel, so lahko ali vse bele, ali dve beli in ena črna, ali dve črni in ena bela, ali vse črne. Zato imam vedno, pa naj povem katerokoli od štirih možnosti, verjetnost eno proti trem, da uganem in se torej rešim. Rekel bom katerokoli od štirih možnosti.“

Ali je prav sklepal?

MOŽ V MEGLI

Mož je šel po Kolodvorski ulici domov. Na Otona Župančič

ča ulici je moral še nekoga obiskati. Nekoč je že bil tam in je zato vedel, da je to šesta ali sedma prečna ulica.

Medtem se je stemnilo. Mož je šel v šesto prečno ulico in je iskal cestno tablico. Mogel jo je v megli in temi sicer prepoznati, ni pa mogel prebrati imena ulice.

„Še eno ulico naprej moram,“ si je rekel, „to je morada šele Rakova ulica.“ Res, sedma prečna ulica je bila prava.

Kako je vedel mož, da je bila šesta prečna ulica napačna?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

KDO JE BIL UBIJALEC? Ubi-jalec je bil Rožmarin.

SKRINJE: Od leve proti desni vsebujejo skrinje tole: prva srebrne kovance, druga srebrne dragulje, tretja zlate dragulje, četrta zlate kovance.

MUŠICA V UŠESU: Uho je približal prižgani električni svetilki. Mušica, ki jo je svetloba privabila, je takoj zletela ven.

VODNJAK: Vodnjak se napolni v 12/25 dneva, to je v 11 urah, 31 minutah in 12 sekundah.

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNICI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W.9. (Tel. 01-735-6655).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 031 24 - 23 59).

Anton Miklavčič, Kappelleng. 15, 9800 Spittal/Drau. (Tel. 0 47 62 - 3 34 62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift. 6422 Stams, Tirol.

Alojzij Sterle, Kolonitzplatz 1, 1030 Wien 3.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II. 1010 Wien I (za cerkvijo Am Hof).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Franc Bergant, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Alteneßen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 02141 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 42 Oberhausen 11, Oskarstr. 29 (Tel. 02132 - 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 89).

Jože Bucik, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 - 24 38 80).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 - 38 21 74).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 42 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Telefon 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50-44-15).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065 / 2-19-55).